

VVJ GEROSIOS VALDYSENOS INDEKSAS

METODIKA '25/26

TURINYS

SANTRUMPOS	3
VVĮ GEROSIOS VALDYSENOS POLITIKA	4
INDEKSO TIKSLAS	6
INDEKSO STRUKTŪRA	6
DUOMENŲ SURINKIMAS	8
VERTINIMO SISTEMA	9
REZULTATŲ PATEIKIMAS	11
DUKTERINIŲ ĮMONIŲ VERTINIMAS	12
APRIBOJIMAI	12
INDEKSO KRITERIJAI	14
SKAIDRUMAS	15
STRATEGINIS VALDYMAS	24
TVARUMAS	39
AKCININKO VEIKSMAI	50
INDEKSO ATNAUJINIMAS	61
PRIEDAI	62
PRIEDAS 1. PAGRINDINIAI VVĮ VALDYSENĄ FORMUOJANTYS DOKUMENTAI	63
PRIEDAS 2 . PASIKEITIMAI 2025/26 METŲ INDEKSO METODIKOJE	65
PRIEDAS 3. DUKTERINIŲ ĮMONIŲ VALDYSENOS VERTINIMO STRUKTŪRA	66

SANTRUMPOS

Atrankos gairės – Kandidatų į valstybės įmonės ar savivaldybės įmonės, valstybės ar savivaldybės valdomos bendrovės ar jos dukterinės bendrovės kolegialų priežiūros ar valdymo organą atrankos aprašas (Nutarimas Nr. 631)

EBPO – Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija

EBPO gairės – Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos Valstybės valdomų įmonių valdymo gairės

Indeksas – VVJ gerosios valdysenos indeksas

KO – Kolegialus priežiūros ar valdymo organas

Nuosavybės gairės – Valstybės turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse tvarkos aprašas (Nutarimas Nr. 665)

Skaidrumo gairės – Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairės (Nutarimas Nr. 1052)

VAI – Valstybei atstovaujanti institucija

VĮ – Valstybės įmonė

VKC – VšĮ Valdymo koordinavimo centras

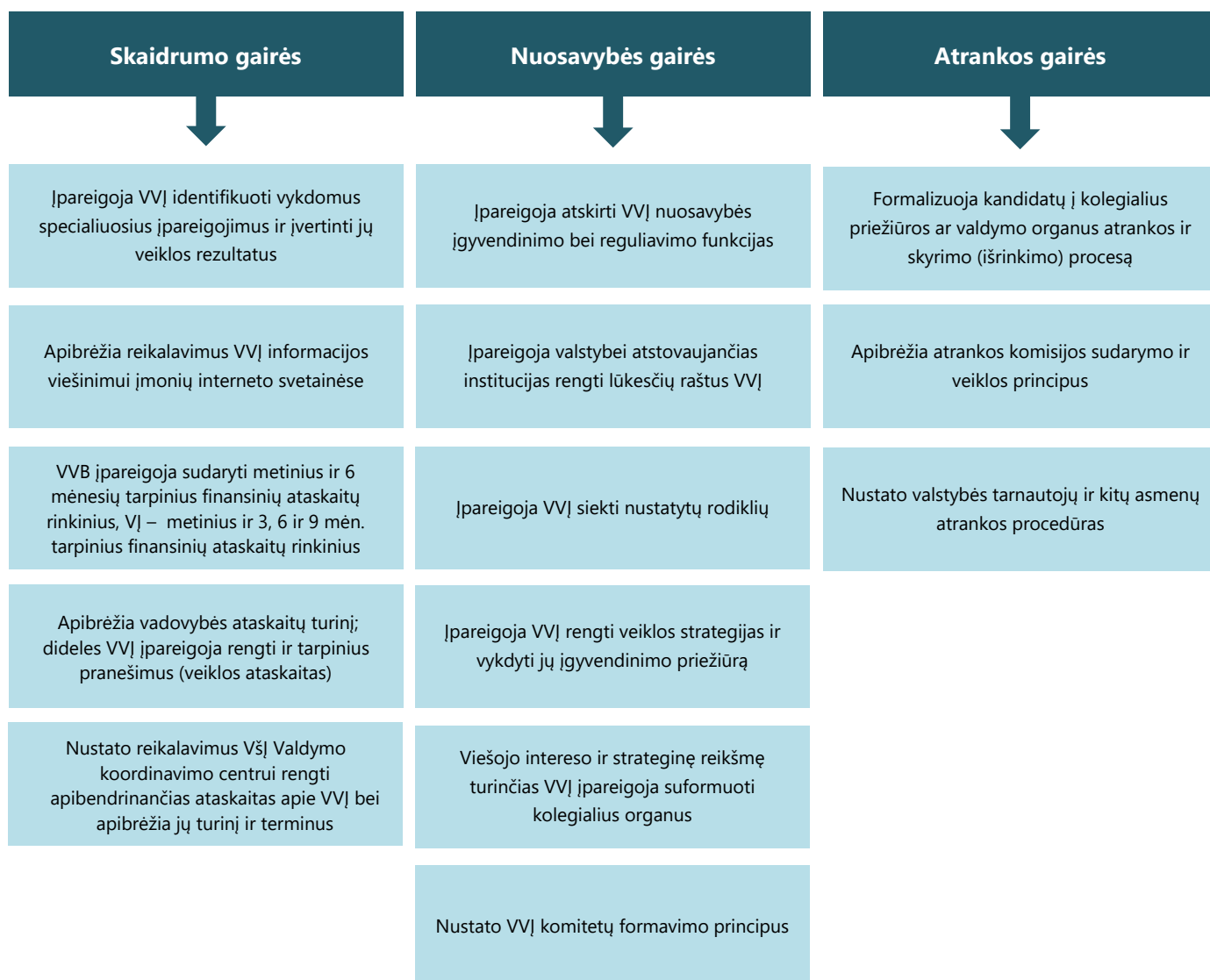
VVB – Valstybės valdoma bendrovė

VVĮ – Valstybės valdoma įmonė

VVĮ GEROSIOS VALDYSENOS POLITIKA

Valstybės valdomų įmonių (VVĮ) gerosios valdysenos politika Lietuvoje remiasi Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (angl. *Organization of Economic Co-operation and Development*) valstybės valdomų įmonių valdymo gairėmis (angl. *OECD Guidelines on Corporate Governance of State-Owned Enterprises, 2024*) (EBPO gairės), kuriose yra pateikti pagrindiniai gerosios valdysenos principai. Šios gairės yra pripažįstamos vienomis pažangiausių VVĮ valdysenos klausimais bei laikomos VVĮ valdysenos etalonu.

EBPO pripažintų praktikų pagrindu, Lietuvoje VVĮ politiką formuoja keturi pagrindiniai teisės aktai: LR valstybės ir savivaldybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas, Valstybės turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse tvarkos aprašas (Nuosavybės gairės), Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašas (Skaidrumo gairės) ir Kandidatų į valstybės įmonės ar savivaldybės įmonės, valstybės ar savivaldybės valdomos bendrovės ar jos dukterinės bendrovės kolegialų priežiūros ar valdymo organą atrankos aprašas (Atrankos gairės).

VVJ sektoriuje Skaidrumo, Nuosavybės ir Atrankos gairės apima pagrindines VVJ valdysenos nuostatas, tačiau be šių teisės aktų taip pat svarbūs ir kiti teisės aktai, kurie formuoja VVJ valdyseną siauresnėse srityse: Strateginio planavimo ir strateginio valdymo gairės, VVJ specialiųjų įpareigojimų nustatymo ir informacijos pateikimo rekomendacijos ir kt. Tarptautinė praktika nurodo, jog VVJ dauguma atvejų turėtų veikti tokiais pačiais principais kaip ir privačios įmonės, todėl jų veiklai nemažiau aktualūs ir bendrieji teisės aktai (taikomi ne tik VVJ). Pagrindiniai iš jų: LR akcinių bendrovių įstatymas, LR finansinių ataskaitų audito ir kitų užtikrinimo paslaugų įstatymas, LR įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatymas. Kadangi Valstybė kontroliuoja ir specifinės juridinės formos įmones (VĮ), šioms įmonėms taikomas atskiras LR valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymas.

Pagrindiniai VVJ valdymo politiką formuojantys teisės aktai ir kiti dokumentai

<p>Nuosavybės gairės</p> <p>Valstybės turinių ir neturinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse tvarkos aprašas</p>	<p>Skaidrumo gairės</p> <p>Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairės</p>	<p>Atrankos gairės</p> <p>Kandidatų į VĮ ar SJ, VVB ar SVB ir jos dukterinės bendrovės KO atrankos aprašas</p>	<p>Akcinių bendrovių įstatymas</p> <p>LR akcinių bendrovių įstatymas</p>
<p>Strateginis planavimas</p> <p>Strateginio planavimo ir strateginio valdymo gairės</p>	<p>Specialieji įpareigojimai</p> <p>VVJ ir SVJ specialiųjų įpareigojimų nustatymo ir informacijos pateikimo rekomendacijos</p>	<p>Audito komitetai</p> <p>Reikalavimų audito komitetams valstybės valdomose įmonėse ir savivaldybių valdomose įmonėse aprašas</p>	<p>VĮ ir SJ įstatymas</p> <p>LR valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymas</p>
<p>Turto įstatymas</p> <p>LR Valstybės ir savivaldybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas</p>	<p>Parama</p> <p>LR labdaros ir paramos įstatymas</p>	<p>KO narių atlygis</p> <p>Atlygio VVJ ir SVJ kolegialių organų nariams mokėjimo tvarkos aprašas</p>	<p>Fin. atskaitomybės įstatymas</p> <p>LR įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatymas</p>
<p>VVJ siektini rodikliai</p> <p>Nutarimas dėl VVJ siektinų pagrindinių finansinių veiklos rodiklių 2025–2027 metų laikotarpiu patvirtinimo</p>	<p>Sankcijos</p> <p>LR tarptautinių sankcijų įstatymas</p>	<p>Vadovų atlygis</p> <p>Nutarimas dėl valstybės valdomų įmonių vadovų darbo užmokesčio</p>	<p>Audito įstatymas</p> <p>LR finansinių ataskaitų audito ir kitų užtikrinimo paslaugų įstatymas</p>
<p>Lūkesčiai</p> <p>VAI rašto dėl valstybės siekiamų tikslų VVJ ir keliamų lūkesčių VVJ turinio reikalavimų ir rengimo tvarkos rekomendacijos</p>	<p>KO atrankos vykdymo gairės</p> <p>Kolegialių organų atrankos vykdymo gairės</p>	<p>KO įsivertinimo gairės</p> <p>Valdybos savo veiklos vertinimo gairės</p>	<p>EBPO gairės</p> <p>EBPO Valstybės valdomų įmonių valdymo gairės (angl. <i>OECD Guidelines on Corporate Governance of State-Owned Enterprises</i>)</p>
		<p>KO veiklos vertinimo gairės</p> <p>Kolegialių organų veiklos vertinimo gairės</p>	<p>NASDAQ kodeksas</p> <p>NASDAQ Vilnius listinguojamų bendrovių valdysenos kodeksas</p>

Laikantis principo, kad valstybės valdomos įmonės turėtų veikti pagal panašius skaidrumo standartus kaip ir listinguojamos bendrovės (šis principas nurodytas EBPO gairėse), visoms VVĮ aktualu laikytis ir NASDAQ Vilnius listinguojamų bendrovių valdysenos kodekso (NASDAQ kodeksas). Šis reikalavimas nurodytas ir Skaidrumo gairėse.

VVĮ valdymo politiką formuojančių dokumentų sąrašas ir nuorodos į juos pateiktos Priede 1.

INDEKSO TIKSLAS

VVĮ gerosios valdysenos indeksas sudarytas remiantis skyriuje VVĮ Gerosios valdysenos politika nurodytą VVĮ valdysenos politiką formuojančių dokumentų pagrindu. Didžioji dalis Indekse esančių kriterijų remiasi LR Valstybės ir savivaldybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymu, Skaidrumo, Nuosavybės ir Atrankos gairėmis, kaip pagrindiniais VVĮ valdyseną formuojančiais teisės aktais Lietuvoje.

VVĮ gerosios valdysenos indeksas - įrankis pamatuoti ir įvertinti kaip kiekviena VVĮ/VAI įgyvendina pagrindines gerosios valdysenos praktikas.

Indeksu siekiama atspindėti ir apimti pagrindines pasaulines gerosios valdysenos praktikas, identifikuojant, kaip kiekviena VVĮ (tuo pačiu ir VAI) jų laikosi. Pats Indeksas yra tik įrankis pamatuoti ir įvertinti, kaip VVĮ ir VAI jas įgyvendina, t. y. Indeksu nesiekama formuoti VVĮ valdysenos politikos ar nustatyti kitų nei pripažintos pasaulinės praktikos. Be tiesioginės funkcijos (įvertinti VVĮ valdymo kokybę) Indeksas padeda:

- Supaprastinta forma supažindinti VVĮ ar VAI su VVĮ gerosios valdysenos praktikomis;
- Identifikuoti galimas struktūrines VVĮ sektoriaus valdymo spragas, pavyzdžiui, jei dalis VVĮ valdymo nuostatų veikia netinkamai;
- Tobulinti VVĮ valdyseną diegiant naujas nuostatas/praktikas tiek iš VVĮ, tiek iš VAI ar politiką formuojančių institucijų pusės;
- Palyginti visas VVĮ bendrame kontekste.

Šiuo metu VVĮ gerosios valdysenos indeksas yra plačiausiai visų VVĮ valdysenos kokybę įvertinantis įrankis.

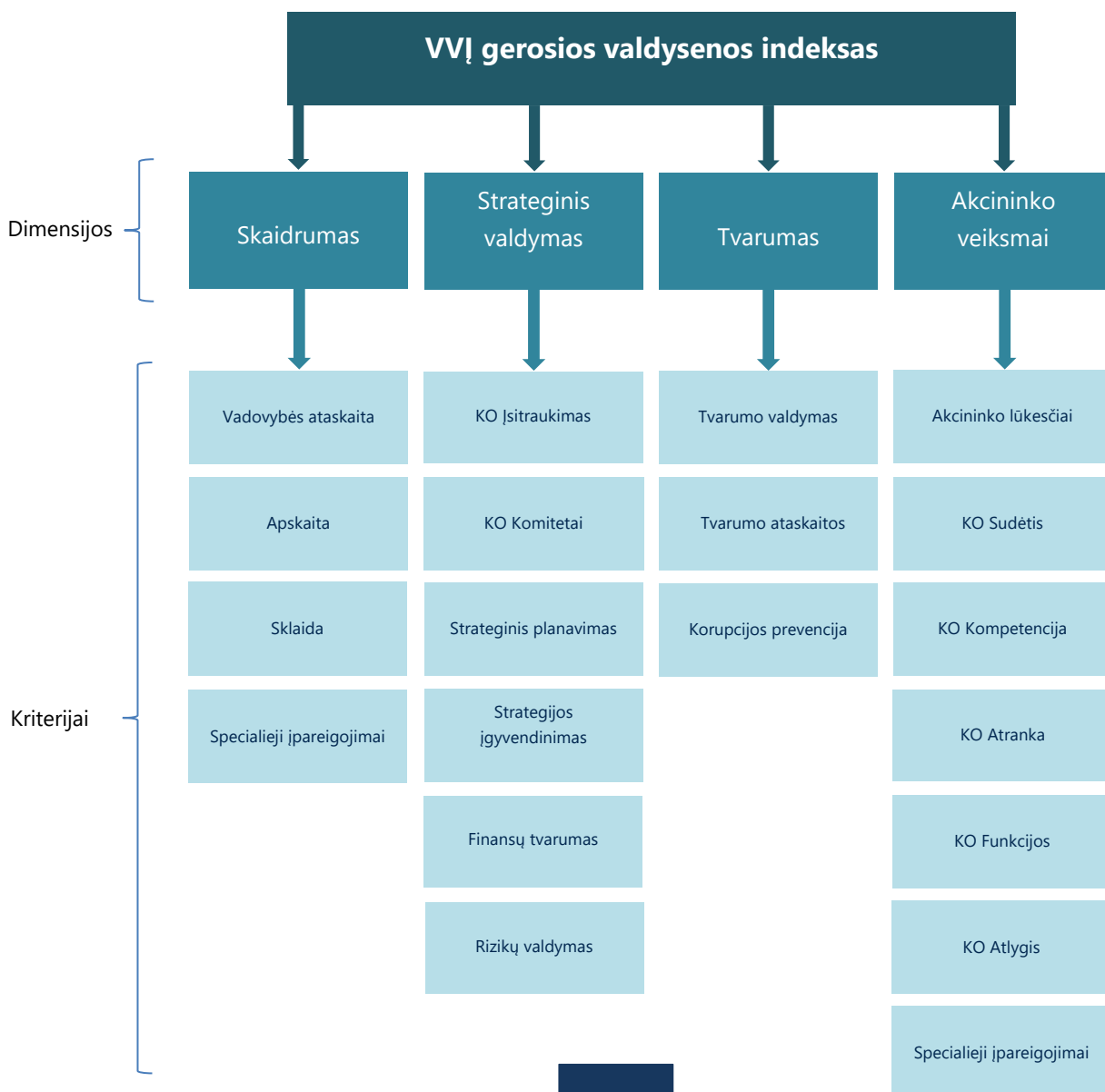
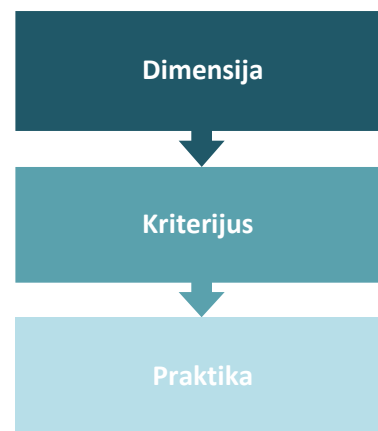
INDEKSO STRUKTŪRA

VVĮ gerosios valdysenos indeksas remiasi pasauliniais EBPO standartais, kurių pagrindu formuojamos ir Lietuvos VVĮ valdysenos praktikos. Indekso struktūra atspindi esmines valdysenos sritis: skaidrumą (atskaitomybę), nuosavybės funkcijas ir tvarumą. Šioms sritims yra nustatytos keturios Indekso dimensijos: Skaidrumas, Strateginis valdymas, Tvarumas ir Akcininko veiksmai. Šios keturios dimensijos apima kertinius VVĮ valdymo aspektus:

- Nepriklausomų, depolitizuotų ir kompetentingų VVJ kolegialių organų suformavimą, siekiant užtikrinti VVJ nuosavybės įgyvendinimo ir reguliavimo politikos atskyrimą;
- Tikslų VVJ iškėlimą ir jų įgyvendinimo priežiūrą, siekiant įmonių veiklos efektyvumo;
- VVJ veiklos skaidrumą, siekiant VVJ skaidrumo ir atskaitomybės suinteresuotoms šalims;
- VVJ veiklos tvarumą, siekiant įmonių veiklos subalansuotumo.

Visais šiais principais valstybė siekia profesionaliai, skaidriai ir efektyviai valdyti savo turtą bei užtikrinti lygias sąlygas rinkoje su kitais rinkos dalyviais.

Kiekviena iš dimensijų Indekse skaidoma į smulkesnius vienetus – kriterijus. Kriterijai sudaro Indekso pagrindą, jų pagalba identifikuojamos silpnosios ir stipriosios VVJ valdysenos sritys. Iš viso Indeksą sudaro 19 kriterijų: 4 Skaidrumo, 5 Strateginio valdymo, 3 Tvarumo ir 7 Akcininko veiksmų. Kiekvieno kriterijaus vertinimas susideda iš smulkesnių praktikų vertinimo, kurių skaičius kiekviename kriterijuje skiriasi. Praktikų įtaką bendram Indekso balui yra nevienoda ir priklauso nuo praktikų reikšmingumo, t. y. mažiau reikšmingų praktikų svoris bus mažesnis nei reikšmingesnių.

DUOMENŲ SURINKIMAS

Indekse naudojami duomenys, kurių pagrindu atliekami valdysenos vertinimai, surenkami dviem būdais:

- Valdymo koordinavimo centro (VKC) kasmet atliekamais analitiniais vertinimais;
- VVĮ ir/-arba VAI kasmet pildomais VVĮ gerosios valdysenos indekso klausimynais.

Sudarant Indeksą įtraukiami VKC atliekami analitiniai vertinimai, kurie remiasi tiek viešai prieinama informacija, tiek VKC turima vidine informacija apie VVĮ. Analitiniai vertinimai apima:

- VVĮ vadovybės ataskaitų turinio vertinimą;
- VVĮ tvarumo atskleidimo tvarumo ataskaitose vertinimą;
- VVĮ duomenų viešinimo savo interneto svetainėse vertinimą;
- VVĮ nepriklausomo finansinių ataskaitų audito ir tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų taikymo vertinimą;
- VVĮ specialiųjų įpareigojimų vykdymo vertinimą;
- VVĮ strateginių veiklos planų kokybės vertinimą;
- VVĮ strategijų įgyvendinimo vertinimą, tame tarpe ir siektinų rodiklių vertinimą;
- VVĮ finansinio tvarumo vertinimą.

VVĮ klausimynuose pateikiama informacija apima šiuos kriterijus:

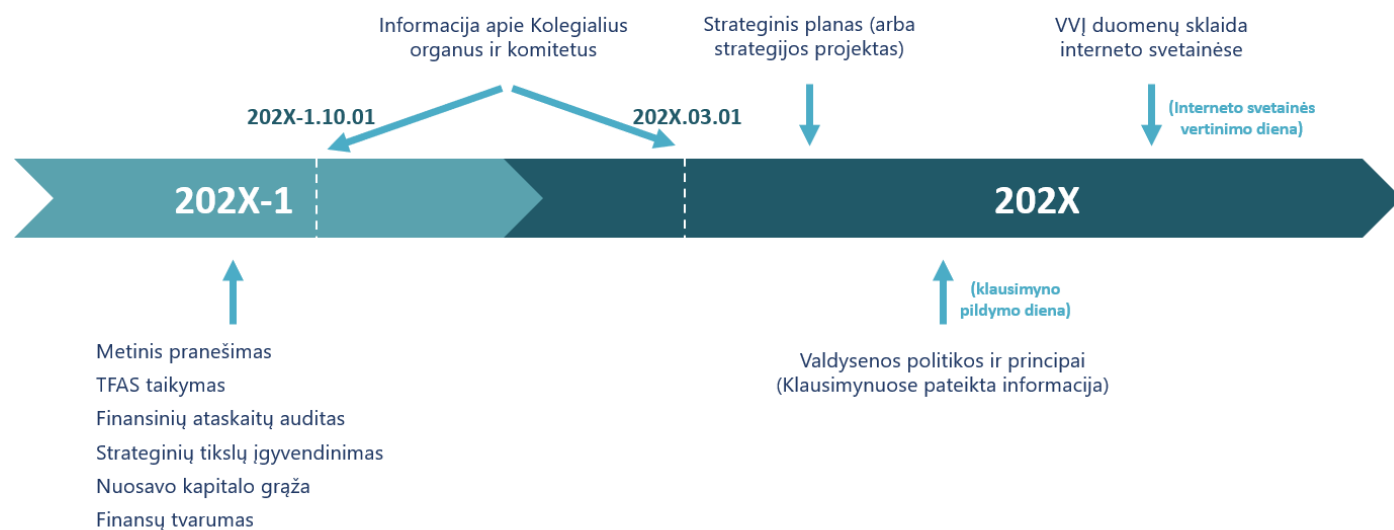
- Specialiųjų įpareigojimų kriterijus;
- Visi Kolegialių organų kriterijai;
- Akcininko lūkesčių kriterijus;
- Strateginio planavimo kriterijus;
- Strategijos įgyvendinimo kriterijus;
- Tvarumo valdymo ir korupcijos prevencijos kriterijus.
- Rizikų valdymo kriterijus.

Dauguma VVĮ gerosios valdysenos klausimyne pateikiamų klausimų yra uždaro tipo bei reikalauja papildomo paaiškinimo komentaruose. Tuo atveju, kai klausimyne pateikti duomenys, VKC turimais duomenimis, klaidingi arba matomi kiti neatitikimai, VKC gali tikslinti pateiktą informaciją savo nuožiūra, prieš tai, jei yra poreikis, pasikonsultavęs su vertinama VVĮ arba VAI.

Kai klausimyne pateikti duomenys, VKC turimais duomenimis, klaidingi arba matomi kiti neatitikimai, VKC gali tikslinti pateiktą informaciją savo nuožiūra, prieš tai, jei yra poreikis, pasikonsultavęs su vertinama VVĮ arba VAI.

Indeksui sudaryti naudojami VVĮ duomenys apima dviejų metų laikotarpio duomenis, t. y. einamųjų metų duomenys ir ankstesnių metų duomenys, priklausomai nuo vertinamos valdysenos praktikos. Finansiniai rodikliai, vadovybės ataskaita, tvarumo ataskaita, strateginių tikslų įgyvendinimo atitiktis apima ankstesnių metų duomenis. Informacija apie kolegialius organus, dėl savo specifikos, renkama principu +2 mėn./-3 mėn. nuo praėjusių metų pabaigos, t. y. jei kolegialus organas yra pilnos sudėties paskutinę metų dieną, nurodoma informacija metų pabaigai, o jei organas nesudarytas (arba nepilnos sudėties), tačiau +2 mėn./-3 mėn.

laikotarpyje nuo metų pabaigos buvo sudarytas (buvo pilnesnės sudėties), vertinamas tai datai, kada buvo sudarytas (buvo pilnesnės sudėties). Einamųjų metų duomenys sudarant Indeksą apima klausimynuose pateikiamą informaciją apie taikomas vidaus politikas ir praktikas, duomenų sklaidos VVĮ interneto svetainėse vertinimą ir įmonių strateginių planų (arba strategijos projektų) vertinimą.

VERTINIMO SISTEMA

Siekiant kuo tiksliau atspindėti, kaip kiekviena VVĮ įgyvendina gerosios valdysenos praktikas, kiekvienai Indeksą sudarančiai dimensijai priskiriamas atitinkamas svoris (koeficientas), t. y. išskaidoma dimensijų įtaka bendram Indekso balui.

- Dimensijų svoris kiekvienos VVĮ vertinimui yra vienodas;
- Kriterijai svorio neturi.
- Kriterijus sudarančių dalių (pratikų) įtaka skirtingoms VVĮ skiriasi.

Dimensijų svoriai visoms VVĮ yra vienodi, t. y. nesiskiria nepriklausomai nuo įmonės dydžio, teisinės formos, keliamų tikslų ar kt. Tuo tarpu kriterijai svorio (koeficientų) neturi, kadangi remiamasi taisykle, jog dimensijos balą sudaro žemiausiai įvertintas kriterijus. Pvz. Jei vadovybės ataskaitos kriterijaus balas yra B, o apskaitos, sklaidos ir specialiųjų įpareigojimų A+, tai ir Skaidrumo dimensijos balas bus B.

Jei dimensijos yra vertinamos visoms VVĮ, tai dalis kriterijų gali būti nevertinami, priklausomai nuo įmonės veiklos specifikos ir kitų aplinkybių.

Įprastai, gali būti nevertinami šie kriterijai:

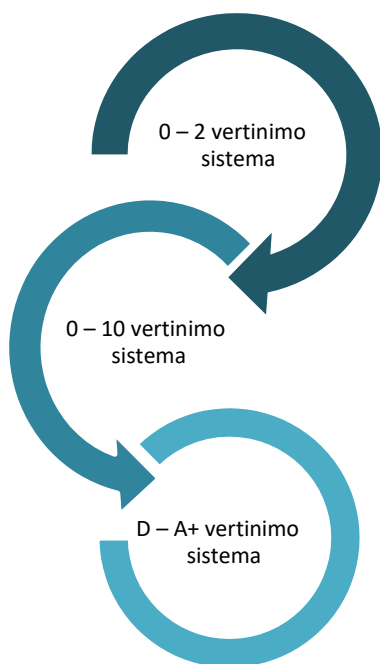
- Specialiųjų įpareigojimų kriterijus (Skaidrumo ir Akcininko veiksmų dimensijos), jei įmonė nevykdo specialiųjų įpareigojimų;
- Komitetų sudarymo kriterijus (Strateginio valdymo dimensija), jei įmonė nepriskiriama didelių

Įmonių kategorijai.

Išimtiniais atvejais, VKC sprendimu, gali būti nevertinami ir kiti Indekse esantys kriterijai ar juos sudarančios praktikos.

Kriterijus sudarančių praktikų vertinimas gali reikšmingai skirtis. Tai priklauso nuo kiekvienos įmonės veiklos profilio ir nuo įmonės veiklos apimčių, dydžio. Kai kuriais atvejais į esamus įmonių skirtumus kryptingai neatsižvelgiama, pvz., į teisinę aplinką, jei ji neatitinka gerosios valdysenos praktikų. Geriausiai tai iliustruoja KO funkcijų kriterijus, kuriuo vertinama, ar įmonės kolegialus organas turi svarbiausias tokiam organui priskiriamas kompetencijas (pavyzdžiui, skirti ir atšaukti įmonės vadovą). Šiuo metu valstybės įmonės (VĮ) juridinę formą turinčių įmonių valdybų kompetencijos yra reikšmingai apribotos įstatymu, tačiau laikomasi požiūrio, kad nepaisant egzistuojančios teisinės aplinkos, valdyba privalo turėti būtinas kompetencijas, todėl visų valstybės įmonių Funkcijų kriterijaus vertinimas yra žemesnis dėl objektyviai nuo pačių įmonių nepriklausančių priežasčių.

Skirtingo tipo įmonės gali gauti identiškus įvertinimus, bet nebūtinai įgyvendinti identiškąs praktikas.

Valdysenos įvertinimas yra apskaičiuojamas pagal įgyvendintų praktikų lygmenį. Už kiekvieną įgyvendintą valdysenos praktiką yra skiriami taškai skalėje nuo 0 iki 2 balų, kur skiriami:

- 2 balai, kai laikomasi gerosios valdysenos praktikos;
- 1 balas, kai praktika įgyvendinama dalinai;
- 0 balų, kai praktikos nesilaikoma.

Kai kuriais atvejais, siekiant objektyvesnio valdysenos praktikų kokybės įvertinimo, į vertinimo skalę įtraukiami ir tarpiniai 0,5 ir 1,5 vertinimo balai arba naudojami kiti balų suteikimo principai. Atlikus visų valdysenos praktikų vertinimus ir kiekvienai iš jų suteikus vertinimo balą nuo 0 iki 2, šie balai padauginami iš kiekvienai praktikai priskirtų koeficientų bei tuomet susumuojami. Gautas įvertinimas konvertuojamas į 0 – 10 balų sistemą.

Gavus galutinį įvertinimą 10 balų sistemoje, šis vertinimas gali būti papildomai koreguotas, t. y. gali būti atimta dalis balų, jei vertinamame kriterijuje dalis praktikų nėra įgyvendintos ar įgyvendintos netinkamai. Įvertinimas gali būti sumažintas tik kriterijaus lygmenyje, t. y. nėra mažinamas praktikos ar dimensijos vertinimas. Galutiniam apskaičiuotam įvertinimui galiausiai yra priskiriamas galutinis valdysenos praktikų įgyvendinimo įvertis (pateikiamas atitinkama raide).

Indekso, jo dimensijų ir kriterijų raidiniams įverčiams pateikti naudojama skalė nuo D (žemiausias įvertinimas) iki A+ (aukščiausias įvertinimas). Kiekviena iš šios sistemos reikšmių atstovauja tam tikrą intervalą dešimtbalėje (nuo 0 iki 10) vertinimo sistemoje.

Pavyzdys:

- Įmonė iš Apskaitos kriterijaus surinko 1,34 balo (ilgiau nei 3 metus taikė TFAS, bent kartą per 11 metų pakeitė nepriklausomą audito įmonę, tačiau per 6 metus nei karto nepakeitė nepriklausomo auditoriaus).
- Gautas balas konvertuojamas į 10 balų sistemą – gaunamas įvertinimas 6,7.
- Kadangi nepriklausomo audito išvadoje už praėjusių metų finansinių ataskaitų rinkinį buvo pateikta sąlyginė auditoriaus nuomonė, gautas įvertinimas sumažinamas 30 proc.
- Galutinis įvertinimas tampa 4,69, o tai atitinka C įvertinimą.

Nepaisant to, kad tas pats raidinis įvertis gali atstovauti skirtingą balą dešimtbalėje vertinimo sistemoje, Indekso sudarymo tikslais laikoma, kad vertinamų praktikų įgyvendinimo kokybė yra identiška, jei joms suteiktas toks pat raidinis įvertis. Pavyzdžiui, jei įmonė X yra įvertinama 7,1, o įmonė Y - 7,8, abiejų jų galutinis įvertinimas bus A- ir reikš, jog abi įmonės vertinamos vienodai.

Vertinimo lentelė

D	C	B	A-	A	A+
0 - <2,5	2,5 - <5	5 - <7	7 - <8	8 - <9	9 - 10
Neigiamas įvertinimas		Vidutinis įvertinimas		Teigiamas įvertinimas	

Vidutinis įvertinimas (B ir A- įverčiai) neturėtų būti suprantamas kaip pakankamas VVĮ gerosios valdysenos lygis. Visos VVĮ/VAI visais atvejais turi siekti maksimalaus teigiamo įvertinimo kiekviename Indekso kriterijuje ir dimensijoje.

Visos VVĮ/VAI turėtų siekti maksimalaus teigiamo įvertinimo kiekviename Indekso kriterijuje ir dimensijoje.

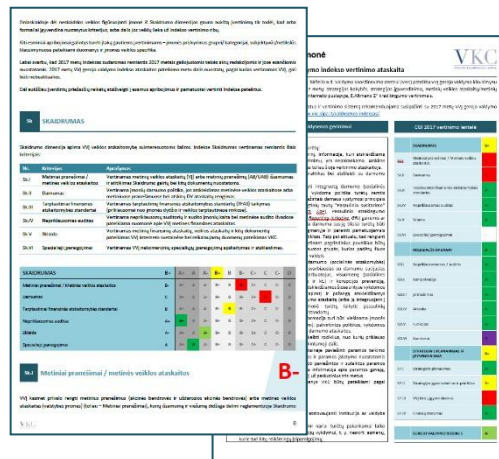
REZULTATŲ PATEIKIMAS

VVĮ gerosios valdysenos indeksas sudaromas kasmet. Jame vertinamos tik sudarymo metu vykdančios veiklą ir atitinkamą informaciją pateikusios VVĮ. Atlikus valdysenos praktikų vertinimą, rezultatai suinteresuotos šalims pateikiami dviem būdais:

- Metinėje apibendrintoje VVĮ gerosios valdysenos indekso ataskaitoje, kurioje pateikiamas apibendrintas VVĮ sektoriaus vertinimas, apžvelgiant kiekvieną iš Indeksą sudarančių kriterijų;

- Individualiose VVJ gerosios valdysenos indekso ataskaitose, kuriose pateikiama detali informaciją apie individualios VVJ vertinimo rezultatus pagal dimensijas, kriterijus ir kriterijus sudarančias praktikas. Taip pat šiose ataskaitose VVJ ir VAI pateikiamos rekomendacijos dėl tobulintinų valdysenos vietų.

Su metine agreguota VVJ gerosios valdysenos indekso ataskaita galima susipažinti VKC tinklapyje (<https://governance.lt/valdysenos-indeksas/>), tuo tarpu individualios Indekso vertinimo ataskaitos skiriamos tik konkrečioms VVJ/VAI.

DUKTERINIŲ ĮMONIŲ VERTINIMAS

Sudarant VVJ Gerosios valdysenos indeksą vertinamos ir VVJ dukterinės įmonės. Šių įmonių vertinimai sudaromi laikantis tų pačių principų ir metodikos, tačiau skiriasi vertinimo apimtis ir struktūra. Į vertinimą nėra įtraukiamos praktikos, kurios dukterinėms bendrovėms nėra formalizuotos VVJ valdysenos politikoje arba nėra aktualios ir yra įvertinamos grupės lygmeniu. Taip pat dukterinių bendrovių vertinimui įtaką turi ir tam tikrų patronuojančios bendrovės praktikų vertinimas. Dukterinių įmonių vertinimo struktūra pateikiama Priede 3.

APRIBOJIMAI

VVJ gerosios valdysenos indeksas sudaromas remiantis geriausiomis korporatyvinės valdysenos praktikomis ir teisės aktuose esančiomis nuostatomis, tačiau neapima visų VVJ veiklos aspektų ir parodo tik dalies jų kokybę. Pavyzdžiui, Indeksu nevertinama, kaip kokybiškai įmonė atlieka savo pagrindines/tiesiogines funkcijas, todėl gaunamas įmonės įvertinimas neturi būti suprantamas kaip apimantis visą įmonės veiklą.

Indeksas neapima visų įmonės valdymo aspektų, todėl įvertinimas neturi būti suprantamas kaip apimantis visą įmonės veiklą.

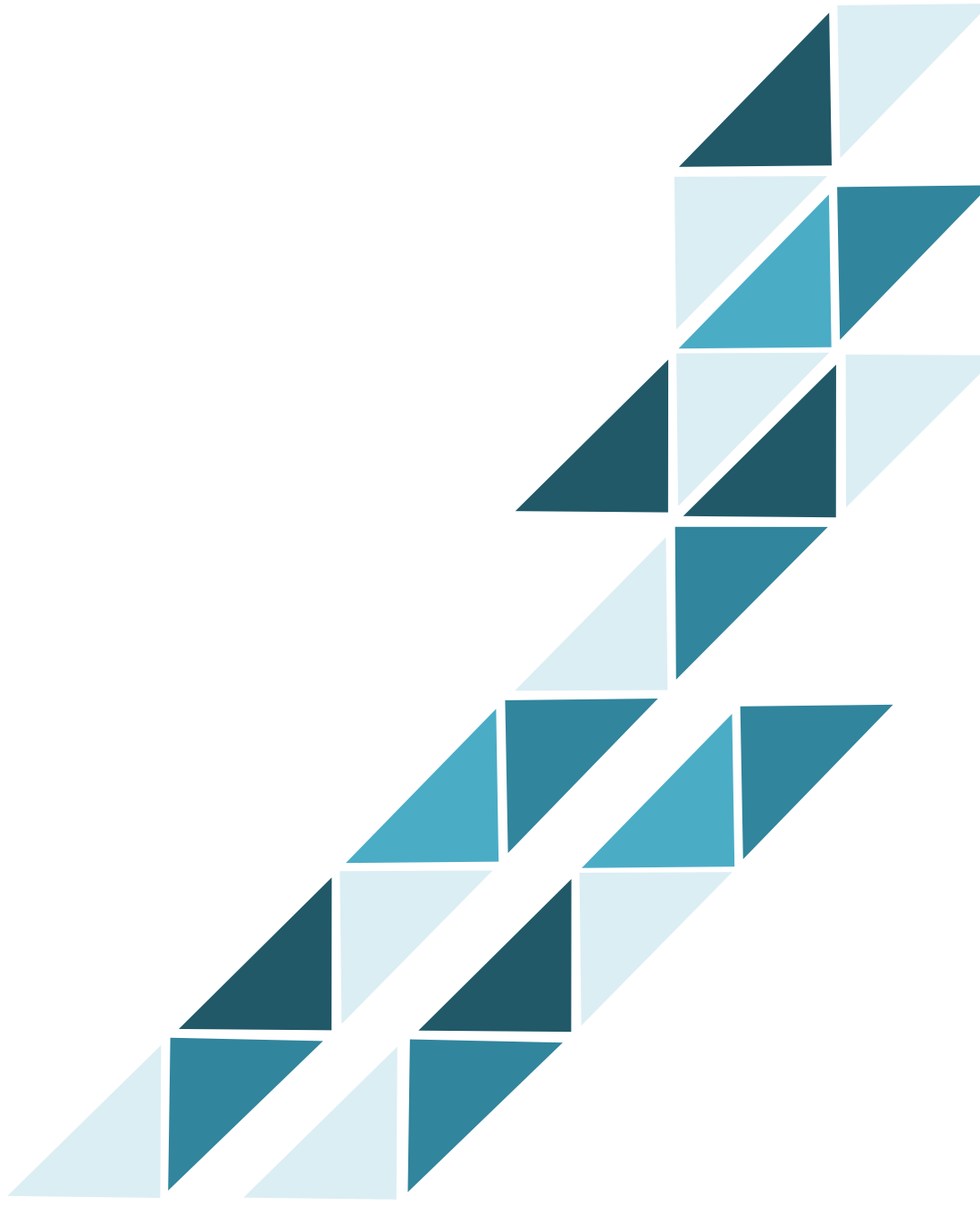
Reikšmingą įtaką pavieniais atvejais vertinimui gali turėti ir atvejai, kai įmonė tik formaliai įgyvendina tam tikras valdysenos nuostatas arba vertinimo metu pateikia klaidingą ir tikrovės neatitinkančią informaciją. Išskirtiniais atvejais didelę reikšmę gali turėti ypač specifinė įmonės veikla, dėl kurios dalis valdysenos nuostatų negali būti pritaikomos pilna apimtimi arba jos funkcionuoja kitaip, nei vertinama Indekse.

Analizuojant Indekso rezultatus būtina papildomai atsižvelgti į galimus metodikos apribojimus, įmonės veiklos specifiką ir Indekso įvertinimą naudoti tik kaip vieną iš papildomų analitinių vertinimo įrankių.

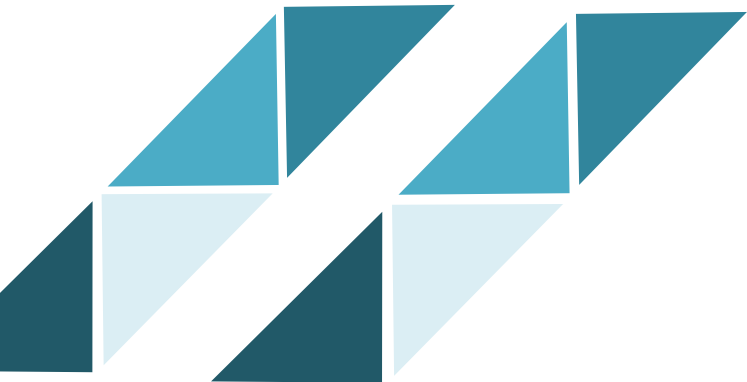

INDEKSO KRITERIJAI

Šioje dalyje pateikiama kiekvieno iš Indekso kriterijų struktūra

SKAIDRUMAS

Vertinamas vadovybės ataskaitos išsamumas ir atitiktis Skaidrumo gairių bei kitų teisės aktų nuostatomis.

Reikalavimus vaodybės ataskaitai didžiaja dalimi suformuoja Skaidrumo gairės, todėl didžiaja dalimi vertinama atitiktis Skaidrumo gairių nuostatomis. Be šio teisės akto nuostatų, įtraukta ir dalis nuostatų iš LR įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatymo ir NASDAQ Vilnius listinguojamų bendrovių valdysenos kodekso.

Vadovybės ataskaitos vertinimo lentelė

Vadovybės ataskaita	Koef	Vertinamos sritys
Įmonės veiklos aprašymas	0,100	<ul style="list-style-type: none"> Bendra informacija apie įmonę; vadovo/KO žodis; Vykdomos veiklos aprašymas; verslo (veiklos) modelis; Veiklos per ataskaitinį laikotarpį aprašymas; Svarbūs įvykiai po finansinių metų
Strategija ir jos įgyvendinimas	0,075	<ul style="list-style-type: none"> Įmonės tikslai/strategija, misija/vizija; Veiklos planai ir prognozės; Pasiektų veiklos rezultatų atitiktis
Finansinių rezultatų analizė	0,100	<ul style="list-style-type: none"> Pajamų, sąnaudų, pelningumo, balanso analizė (pagrindinių grupių atskleidimas palyginimas su praėjusiu laikotarpiu, kitimą lėmusios priežastys); Analizės papildymas lentelėmis/grafikais
Pagrindiniai rodikliai	0,025	<ul style="list-style-type: none"> Nuosavo kapitalo gražos rodiklis; Pelningumo, likvidumo, turto apyvartumo, skolos (finansų struktūros) rodikliai; Veiklos apimčių rodikliai; Rodiklių 3 metų kitimo dinamika
Rizikos veiksniai	0,050	<ul style="list-style-type: none"> Pagrindiniai rizikos veiksniai; Pagrindinių rizikų valdymas; Rizikos valdymo politika
Investiciniai projektai	0,050	<ul style="list-style-type: none"> Vykdomų investicinių projektų aprašymas; Investicijų apimtys (vertės); Planuojami investiciniai projektai; Investicijų politika (investavimo priežastys)
Įmonės valdymo struktūra, valdymo ir priežiūros organai	0,100	<ul style="list-style-type: none"> Įmonės valdymo struktūra/organai; pagrindiniai akcininkai/savininkai; akcininkų susirinkimo (savininko) ir KO pagrindinės funkcijos; akcininkų teisės; KO veikla per ataskaitinius metus; KO posėdžiai ir individualių narių lankomumas; KO svarbiausi darbai ir įgyvendinti planai; KO sudėtys; KO narių profesinė patirtis/darbovietės, kvalifikacija, atlygis už darbą; KO ir atlygio principai, kadencijos pradžia ir trukmė; Įmonės vadovo kvalifikacija ir kitos užimamos pareigos; Lyčių lygybės statistika, priemonės pasiekti lyčių lygybės rodiklius (tik didelėms įmonėms) KO komitetų sudėtis, komitetų narių kvalifikacija, profesinė patirtis, atlygis už darbą komitete, kadencijos pradžia ir trukmė; komitetų veikla Atlygio komiteto sudarymas

Darbo užmokestis ir personalas	0,100	<ul style="list-style-type: none"> • Vid. vieno darbuotojo mėnesinis darbo užmokestis pagal einamas pareigas ir (arba) padalinius; bendras metinis darbo užmokesčio fondas; palyginimai su praėjusiu laikotarpiu; vadovo darbo užmokestis, jo struktūra; • Personalo politika; atlygio politika; įmonės vadovo atlygio politika arba principai; • Darbuotojų skaičius; darbuotojų pasiskirstymas pagal amžių/išsilavinimą/lytį/stažą ar kt.
Dividendų (pelno įmokų) politika	0,025	<ul style="list-style-type: none"> • Dividendų/pelno įmokų politikos (taikomų principų) aprašymas; • Paskirtų dividendų/pelno įmokų dydis per paskutinius 2 finansinius metus
Auditas	0,025	<ul style="list-style-type: none"> • Auditą (metinių finansinių ataskaitų) atlikęs subjektas; • Atlygis už audito atlikimą; • Kitos auditoriaus suteiktos, su finansinių ataskaitų auditu nesusijusios, paslaugos
Dukterinės (asocijuotos) įmonės	0,050	<ul style="list-style-type: none"> • Įmonių sąrašas ir įmonių grupės struktūra; • Įmonių rekvizitai (įmonės kodas, adresas, interneto svetainė); • Valdoma akcijų dalis; • Trumpi veiklos apibūdinimai; • Pagrindiniai veiklos ir finansiniai rodikliai
Specialieji įpareigojimai	0,050	<ul style="list-style-type: none"> • Specialiojo įpareigojimo aprašymas; • Pavedimo vykdyti aprašymas; • Finansavimo mechanizmas; • Veiklos rezultatai; pelno/nuostolio atskleidimas; balansinių eilučių atskleidimas; • Taikomi KPIs
Informacija apie Skaidrumo gairių II ir III skyriaus nuostatų laikymąsi	0,050	<ul style="list-style-type: none"> • Informacija apie nuostatų laikymąsi: ataskaitų rengimas, duomenų viešinimas, TFAS taikymas, metinių veiklos ataskaitų/metinių pranešimų rengimas
Struktūra	0,200	<ul style="list-style-type: none"> • Struktūruotas ir kokybiškas informacijos pateikimas

Vertinamas tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų (TFAS) taikymas ir nepriklausomų auditorių kaita bei nepriklausomo audito išvadose pateikiama nuomonė apie metinių finansinių ataskaitų sudarymą.

Skaidrumo gairės nurodo, kad visos VVĮ apskaitą turi tvarkyti taip, kad užtikrintų finansinių ataskaitų sudarymą pagal tarptautinius apskaitos standartus. Skaidrumo gairėse taip pat numatyta išlyga taikyti „laikykis arba paaiškink“ taisyklę, t. y. jei nuostatos nesilaikoma, pateikti paaiškinimą dėl nesilaikymo priežasčių. Indekse, vertinant Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų praktikas, atsižvelgiama į įmonės dydį (didelėms VVĮ TFAS taikyti privaloma).

Audito nepriklausomumo reikalavimai kyla iš LR finansinių ataskaitų audito įstatymo ir taikomi visoms VVĮ vienodai. Kriterijaus principas – nustatyti, ar pakankamai dažnai pakeičiamas auditorius/audito įmonė ir ar įmonių finansinių ataskaitų rinkiniai atitinka nustatytus apskaitos reikalavimus. Nors LR finansinių ataskaitų audito įstatyme nustatyti auditoriaus/audito įmonės rotacijos reikalavimai taikomi tik viešo intereso įmonėms, tačiau Indekse šis reikalavimas taikomas visoms VVĮ laikantis nuostatos, kad VVĮ turėtų būti skaidrumo pavyzdžiu visoms šalies įmonėms (tame tarpe ir privačioms).

Tais atvejais, kai įmonė veikia trumpesnį laikotarpį nei 8 arba 11 metų, auditoriaus/audito įmonės rotacija gali būti nevertinama.

Apskaitos vertinimo lentelė

	Koef	Balas		
		0	1	2
Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų taikymas	0,45			
Ar įmonė apskaitą tvarko ir finansinę informaciją atskleidžia vadovaujantis Tarptautiniais finansinės atskaitomybės standartais?	0,85	Ne		Taip
Ar įmonė taiko Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus 3 arba daugiau metų?	0,15	Ne		Taip
<i>Jei TFAS netaikomi:</i>				
Ar įmonė laikosi „laikykis arba paaiškink“ taisyklės ir yra viešai nurodžiusi priežastis, kodėl netaiko TFAS?	0,80	Ne	Iš dalies	Taip
Ar įmonė priskirta vidutinių, mažų ar labai mažų įmonių kategorijoms (pagal LR įmonių finansinės atskaitomybės įstatymą)?	0,20	Ne		Taip
Auditoriaus/audito įmonės rotacija	0,55			
Ar per pastaruosius 8 metus bent kartą buvo pakeistas nepriklausomas įmonės auditorius?	0,60	Ne		Taip
Ar per pastaruosius 11 metų bent kartą buvo pakeista nepriklausoma įmonės audito įmonė?	0,40	Ne		Taip
<i>Mažinamas kriterijaus bendras balas, jei:</i>				

Nepriklausomo audito išvadoje už 202X-1 metų metinį finansinių ataskaitų rinkinį pateikta besąlyginė nuomonė.	-0%
Nepriklausomo audito išvadoje už 202X-1 metinį finansinių ataskaitų rinkinį pateikta sąlyginė nuomonė (tam buvo objektyvių priežasčių).	-15%
Nepriklausomo audito išvadoje už 202X-1 metinį finansinių ataskaitų rinkinį pateikta sąlyginė nuomonė.	-30%
Nepriklausomo audito išvadoje už 202X-1 metinį finansinių ataskaitų rinkinį pateikta neigiama nuomonė arba atsisakymas pareikšti nuomonę.	-60%

Vertinamas informacijos apie VVĮ pateikimas VVĮ interneto svetainėse bei reikalaujamų duomenų pateikimas VKC.

Viešinti duomenis VVĮ yra įpareigotos Skaidrumo gairių nuostatomis, kurios nustato aiškų informacijos, kuri turi būti viešinama, sąrašą. Be Skaidrumo gairių tam tikrus duomenis viešinti įpareigoja ir kiti VVĮ veiklą reguliuojantys teisės aktai: Labdaros ir paramos įstatymas, Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymas ir kt. Teikti duomenis VKC, VVĮ įpareigojamos per Skaidrumo gairių ir Nuosavybės gairių nuostatas.

Sklaidos vertinimo lentelė

	Koef	Balas		
		0	1	2
VVĮ interneto svetainėje pateikta informacija	0,80			
Informacija apie įmonę	0,050			
Pavadinimas, kodas, registras, buveinė, teisinis statusas	0,25	Nepateikta	Iš dalies	Pateikta
Valstybei atstovaujanti institucija ir valdoma akcijų dalis	0,25	Nepateikta	Iš dalies	Pateikta
Struktūra	0,25	Nepateikta		Pateikta
Veiklos tikslai, misija/vizija	0,25	Nepateikta	Iš dalies	Pateikta
Dokumentai	0,100			
Įstatai	0,20	Nepateikta		Pateikta
Lūkesčių raštas	0,35	Nepateikta		Pateikta
Strategija (arba jos santrauka)	0,30	Nepateikta	Iš dalies	Pateikta
Atlyginimų politika (principai)	0,15	Nepateikta	Iš dalies	Pateikta
Nuomos ir pardavimo sandoriai	0,025			
NT nuomos ir pardavimo sandoriai	0,33	Nepateikta	Iš dalies	Pateikta
NT nuomos, pardavimo ir dukterinių bendrovių pardavimo sandorių tvarka	0,33	Nepateikta	Iš dalies	Pateikta
Dukterinių bendrovių pardavimo sandoriai	0,33	Nepateikta	Iš dalies	Pateikta
Valdymo organai	0,075			
Vadovas (pareigų pradžia, kitos pareigos, išsilavinimas, profesinė patirtis)	0,30	Nepateikta	Iš dalies	Pateikta
Kolegialūs organai (pareigų pradžia, kitos pareigos, išsilavinimas, profesinė patirtis, nepriklausomumas)	0,50	Nepateikta	Iš dalies	Pateikta
Komitetai (pareigų pradžia, kitos pareigos, išsilavinimas, profesinė patirtis, nepriklausomumas)	0,20	Nepateikta	Iš dalies	Pateikta
Metiniai finansinių ataskaitų rinkiniai ir kitos ataskaitos	0,100			
Nepriklausomo auditoriaus išvada	0,30	Nepateikta		Pateikta
Finansinių ataskaitų rinkinys	0,35	Nepateikta	Iš dalies	Pateikta
Metinis pranešimas/metinė veiklos ataskaita	0,35	Nepateikta		Pateikta
Ankstesnių laikotarpių metiniai finansinių ataskaitų rinkiniai ir kitos atask.	0,050			

Nepriklausomo auditoriaus išvados	0,25	Nepateikta	Iš dalies	Pateikta
Finansinių ataskaitų rinkiniai	0,25	Nepateikta	Iš dalies	Pateikta
Metiniai pranešimai/metinės veiklos ataskaitos	0,25	Nepateikta	Iš dalies	Pateikta
Darbo užmokestis	0,025			
Informacija apie faktinį vid. darbo užmokestį pagal pareigas (ne vėlesni nei metiniai duomenys)	0,50	Nepateikta	Iš dalies	Pateikta
Informacija apie rodiklius vadovo algos kintamajai daliai nustatyti	0,50	Nepateikta	Iš dalies	Pateikta
Specialieji įpareigojimai	0,050			
Specialiojo įpareigojimo tikslas (aprašymas)	0,35	Nepateikta	Iš dalies	Pateikta
Reguliuojantys teisės aktai	0,35	Nepateikta	Iš dalies	Pateikta
Skirti valstybės biudžeto asignavimai	0,30	Nepateikta		Pateikta
Parama	0,050			
Paramos valdymo taisyklės	0,35	Nepateikta		Pateikta
Informacija apie suteiktą paramą	0,35	Nepateikta	Iš dalies	Pateikta
Informacija apie suteiktą paramą už ankstesnius laikotarpius	0,30	Nepateikta	Iš dalies	Pateikta
Korupcijos prevencija	0,075			
Politika (tvarkos)	0,20	Nepateikta		Pateikta
Elgesio kodeksas (vertinama tik didelėms VVJ)	0,20	Nepateikta		Pateikta
Taikomi principai/priemonės	0,20	Nepateikta	Iš dalies	Pateikta
Pranešimo kanalai	0,40	Nepateikta	Iš dalies	Pateikta
Tvarumas	0,075			
Politika/pagrindiniai principai	0,33	Nepateikta	Iš dalies	Pateikta
Svarbiausios iniciatyvos	0,33	Nepateikta	Iš dalies	Pateikta
Tvarumo tikslai	0,33	Nepateikta	Iš dalies	Pateikta
Dukterinės įmonės	0,075			
Grupės struktūra	0,15	Nepateikta		Pateikta
Įmonių pavadinimai, kodai, registrai, buveinės, interneto svetainės	0,35	Nepateikta	Iš dalies	Pateikta
Valdoma akcijų dalis	0,25	Nepateikta	Iš dalies	Pateikta
Įmonių trumpi veiklos aprašymai	0,25	Nepateikta	Iš dalies	Pateikta
Angliška svetainės versija	0,050			
Įmonės veikla	0,25	Nepateikta	Iš dalies	Pateikta
Veiklos tikslai, vizija/misija	0,25	Nepateikta	Iš dalies	Pateikta
Valdymo organai (vadovas, KO)	0,25	Nepateikta	Iš dalies	Pateikta
Finansinė informacija (finansinių ataskaitų rinkinį sudarančių formų pagrindiniai straipsniai, už paskutinius 3 metus)	0,25	Nepateikta	Iš dalies	Pateikta
Duomenų pateikimo (svetainės) struktūra	0,200	Netinkama	Iš dalies	Tinkama
Valdymo koordinavimo centrui teikiami duomenys	0,20			
Metiniai finansinių ataskaitų rinkiniai ir kitos ataskaitos	0,450			

Nepriklausomo auditoriaus išvada	0,15	Nepateikta*	Pavėluotai	Pateikta
Metinių finansinių ataskaitų rinkinys	0,25	Nepateikta*	Pavėluotai	Pateikta
Metinis pranešimas/metinė veiklos ataskaita	0,25	Nepateikta*	Pavėluotai	Pateikta
Informacija apie specialiuosius įpareigojimus	0,20	Nepateikta*	Pavėluotai	Pateikta
Informacija apie vadovo/kolegialių organų narių atlygį	0,15	Nepateikta*	Pavėluotai	Pateikta
Strateginiai dokumentai	0,400			
Strategijos projektas	0,33	Nepateikta*	Pavėluotai	Pateikta
Patvirtintas strateginis planas	0,33	Nepateikta*	Pavėluotai	Pateikta
Strategijos įgyvendinimo ataskaita	0,33	Nepateikta*	Pavėluotai	Pateikta
Valdysenos dokumentai	0,150			
Gerosios valdysenos klausimynas	1,00	Nepateikta*	Pavėluotai	Pateikta
<i>Mažinamas bendras VKC pateikiamų duomenų balas, jei:</i>				
Pateikti visi prašomi dokumentai			-0%	
Nepateiktas vienas dokumentas (arba yra reikšmingų klaidų pateiktose duomenų formose)			-30%	
Nepateiktas daugiau nei vienas dokumentas (arba yra reikšmingų klaidų pateiktose duomenų formose)			-45%	

*arba pateikta vėliau nei 5 d. d. nuo nustatyto duomenų teikimo termino.

Jei VKC pateikiami netikslūs ar nepilni duomenys, balas gali būti mažinamas (atsižvelgiant į klaidų apimtį ir reikšmingumą) nepriklausomai nuo to, ar duomenys buvo pateikti laiku.

Vertinamos VVĮ vykdomų specialiųjų įpareigojimų vykdymo praktikos, už kurias atsakinga pati įmonė.

Specialieji įpareigojimai – tai VVĮ vykdomos funkcijos, kurių įmonė nesimtumų vykdyti komerciniais pagrindais (arba tai darytų už didesnę kainą nei yra nustatyta) ir kurias įmonėms pavesta vykdyti Valstybės sprendimu. Specialiųjų įpareigojimų kriterijus sudarytas remiantis Ekonomikos ir inovacijų ministerijos parengtomis Valstybės valdomų įmonių specialiųjų įpareigojimų nustatymo ir informacijos pateikimo rekomendacijomis, kurios nustato pagrindinius specialiųjų įpareigojimų identifikavimo ir apskaitymo principus. VVĮ, vykdančios specialiuosius įpareigojimus, yra įpareigotos laikytis šių rekomendacijų, o remiantis Skaidrumo gairių nuostatomis ir atskleisti informaciją apie jų vykdymą.

Indekse specialiųjų įpareigojimų įgyvendinimo, už kurį atsakinga įmonė, vertinimas sudaromas iš dviejų dalių:

- Specialiųjų įpareigojimų apskaitos ir audito praktikų vertinimas;
- Specialiųjų įpareigojimų vykdymo ir veiklos rezultatų atskleidimo vertinimas.

Specialiųjų įpareigojimų vertinimo lentelė

Specialieji įpareigojimai	Koeficientai	
	Specialieji įpareigojimai sudaro dalį vykdomos veiklos arba keli specialieji įpareigojimai sudaro visą veiklą	Vienas specialusis įpareigojimas sudaro visą veiklą
Apskaitos politikos parengimas specialiųjų įpareigojimų apskaitai	0,40	-
Specialiųjų įpareigojimų veiklos finansinis auditas	0,10	-
VKC teikiamų duomenų (apie specialiųjų įpareigojimų vykdymą) vertinimas	0,50	1,00
Ar užpildyta pelno/nuostolio ataskaita?	0,50	0,50
Ar užpildytas balansas?	0,30	0,30
Ar užpildyta kita informacija?	0,20	0,20

Įmonių, kurių visą veiklą sudaro vienas specialusis įpareigojimas (arba komercinės funkcijos sudaro nereikšmingą veiklos dalį), vertinimo principai reikšmingai skiriasi, kadangi šioms įmonėms nėra poreikio atskirti veiklas ir atskirai atskleisti specialiųjų įpareigojimų veiklos rezultatus.

Jei įmonė specialiųjų įpareigojimų nevykdo, šis kriterijus yra nevertinamas (žr. skyrių Vertinimo sistema).

STRATEGINIS VALDYMAS

Vertinamas kolegialaus organo narių įsitraukimas į kolegialaus organo veiklą ir taikomi darbo principai.

Įsitraukimo kriterijus Indekse sudaromas remiantis tarptautinėmis valdysenos praktikomis, kurios apibrėžia KO posėdžių dažnumą ir lankomumą, KO darbų planavimo principus/dokumentaciją, KO savo veiklos vertinimo praktikas, KO komunikaciją su akcininku ir įmonės vadovu. KO veiklos tęstinumo užtikrinimą bei interesų konfliktų valdymą. Dauguma šiame kriterijuje įtvirtintų nuostatų remiasi VKC parengtų KO veiklos vertinimo gairių principais.

Įsitraukimo vertinimo lentelė

	D	V-M	Balai		
	Koef	Koef	0	1	2
Kiek valdybos (stebėtojų tarybos) posėdžių buvo sušaukta per 202X-1 metus?	0,15	0,15	<4	4 ≤ ... <8 (6*)	≥8 (6*)
<i>Jeį posėdžių skaičius mažesnis nei 6, tuomet žemiau esančio klausimo didžiausias balas gali būti nedidesnis nei 1, jei mažesnis nei 3 - balas lygus 0</i>					
Valdybos (stebėtojų tarybos) posėdžių lankomumo vidurkis per 202X-1 metus.	0,15	0,15	<80%	80% ≤ ... <90%	≥90%
Ar valdybos (stebėtojų tarybos) nariai dalyvauja daugiau nei 3 įmonių valdybose ir stebėtojų tarybose (jei darbas valdybose ir stebėtojų tarybose nėra jų pagrindinė veikla)?	0,05	0,05	Taip, tokie nariai sudaro 1/3 ar daugiau visų narių	Taip, tokie nariai sudaro mažiau nei 1/3 visų narių	Ne
Ar valdyboje (stebėtojų taryboje) yra narių, kurie aktyviai nedalyvauja valdybos (stebėtojų tarybos) posėdžiuose?	0,05	0,05	Taip		Ne
Ar valdyba (stebėtojų taryba) kasmet atlieka formalizuotą savo veiklos vertinimą?	0,05	0,05	Ne	Iš dalies	Taip
Ar valdyba (stebėtojų taryba) atlikusi savo veiklos vertinimą parengė priemonių planą valdybos (stebėtojų tarybos) veiklai tobulinti (remiantis savo veiklos vertinimo rezultatais)?	0,05	0,10	Ne	Iš dalies	Taip
Ar valdybos (stebėtojų tarybos) savo veiklos vertinime buvo nustatyta esminių problemų dėl valdybos (stebėtojų tarybos) veiklos 202X-1 metais?	0,10	0,10	Taip	Iš dalies	Ne
Ar valdyba (stebėtojų taryba) kasmet pasitvirtina metinį veiklos planą (kuriame nustatomas valdybos (stebėtojų tarybos) posėdžių grafikas, svarbiausi numatomi darbai)?	0,05	0,05	Ne	Iš dalies	Taip
Ar valdybos (stebėtojų tarybos) pirmininkas turi darbo valdybose (stebėtojų tarybose) patirties?	0,05	0,05	Ne	Taip, tačiau mažiau nei 2 metų	Taip, 2 metų ar daugiau

Ar valdybos (stebėtojų tarybos) pirmininkas inicijuoja posėdžius, strategines sesijas, skatina narių įsitraukimą (dialogą), kolegialaus organo veiklos įsivertinimą, aktyviai komunikuoja su akcininku bei įmonės vadovu?	0,05	0,05	Ne	Iš dalies	Taip
Ar 202X-1 metais buvo organizuoti susitikimai tarp valdybos (stebėtojų tarybos) pirmininko ir valstybei atstovaujančios institucijos vadovybės (siekiant aptarti veiklos rezultatus ir pristatyti valdybos (stebėtojų tarybos) veiklą 202X-1 metais)?	0,05	0,05	Ne	Iš dalies	Taip
Ar įmonės vadovas buvo kviečiamas į visus valdybos posėdžius bei jam buvo sudarytos galimybės susipažinti su posėdžio darbotvarkės klausimais?	0,05	0,05	Ne	Iš dalies	Taip
Ar valdyba (stebėtojų taryba) veikia pagal patvirtintą darbo reglamentą?	0,05	0,05	Ne	Iš dalies	Taip
Ar visi valdybos (stebėtojų tarybos) nariai yra deklaravę privačius interesus?	0,05	0,05	Ne	Iš dalies	Taip
Ar bent kartą per paskutinius keturis metus buvo atliktas valdybos (stebėtojų tarybos) išorinis veiklos vertinimas?	0,05		Ne	Iš dalies	Taip
<i>Mažinamas kriterijaus bendras balas, jei:</i>					
Valdybos (stebėtojų tarybos) veikloje laikomasi gerųjų korporatyvinės valdysenos praktikų				-0%	
Valdybos (stebėtojų tarybos) veikloje iš dalies laikomasi gerųjų korporatyvinės valdysenos praktikų				-15%	
Valdybos (stebėtojų tarybos) veikloje reikšmingai nesilaikoma gerųjų korporatyvinės valdysenos praktikų				-25%	

*mažoms ir labai mažoms įmonėms taikomas 6 KO posėdžių per metus reikalavimas.

Vertinant posėdžių skaičių, posėdžiai, kurie įvyko nešaukiant posėdžio (apklausa raštu), gali sudaryti ne daugiau nei 20 proc. visų posėdžių skaičiaus (šią ribą viršijantys posėdžiai į bendrą posėdžių skaičių neįtraukiami). Vertinant lankomumą, posėdžiai raštu nėra įtraukiami.

KO posėdžių lankomumo vidurkis per 202X-1 metus apskaičiuojamas sudedant kiekvieno KO nario posėdžių lankomumą (dalyvautų posėdžių skaičius padalintas iš per tą laikotarpį įvykusių posėdžių skaičiaus) ir dalijant iš 202X-1 metais veikusių KO narių skaičiaus.

Vertinama, ar viešojo intereso VVĮ sudaryti audito ir atlygio (skyrimo) komitetai.

Komitetų kriterijus Indekse taikomas tik viešojo intereso VVĮ. Komitetus sudaryti nurodo Finansinių ataskaitų audito ir kitų užtikrinimo paslaugų įstatymas (Audito komitetas) ir Nuosavybės gairės (Atlygio komitetas). Audito komitetas yra privalomas visoms viešojo intereso VVĮ. Tuo tarpu vertinant atlygio (skyrimo) komiteto sudarymą atsižvelgiama į Nuosavybės gairėse nuostatas, kurios numato, kad atlygio komitetą privalo suformuoti tik didelės VVB, kurios turi bent vieną dukterinę bendrovę arba turi sudarytą valdybą ir stebėtojų tarybą. Kitoms didelių įmonių kategorijai priskirtoms bendrovėms atlygio komiteto sudarymo reikalavimas taikomas laikantis taisyklės „laikykis arba paaiškink“. Dėl šios priežasties taikoma skirtinga komitetų kriterijaus vertinimo struktūra toms bendrovėms, kurioms atlygio komitetas privalomas ir bendrovėms, kurioms komitetas nėra privalomas bei valstybės įmonėms.

Komitetų vertinimo principai

	Koeficientai		
	Viešojo intereso VVB, kurioms atlygio komitetas privalomas arba VVĮ, kuriose atlygio komitetas yra sudarytas	Viešojo intereso VVB, kurioms atlygio komitetas neprivalomas ir nėra sudarytas	Viešojo intereso VĮ, kuriose atlygio komitetas nesudarytas
Atlygio komitetas	0,40	-	-
Ar vadovybės ataskaitoje laikomasi taisyklės "laikykis arba paaiškink"?	-	0,06	-
Ar vadovybės ataskaitoje atskleista kaip buvo įgyvendintos Atlygio komitetui priskirtinos funkcijos?	-	0,09	-
Audito komitetas	0,60	0,85	1,00

Audito komiteto sudarymo principai detalizuoti Reikalavimų audito komitetams, audito komitetus sudarančių įmonės organų ir audito komitetų sudėties apraše (Audito komiteto aprašas). Šiame apraše išdėstyti Audito komiteto sudarymo ir veiklos principai, kuriais remiamasi vertinant VVĮ. Atlygio komiteto sudarymo principai teisės aktuose detaliai neišdėstyti, tačiau, Indekso sudarymo tikslais, remiamasi panašiais gerosios valdysenos principais, kaip ir audito komiteto atveju, juos papildant EBPO nustatytais praktikomis. Komitetų vertinimas taip pat papildytas ir kolegialių organų veikoje taikomų praktikų, kaip posėdžių skaičius ir metinių veiklos planų sudarymas, įgyvendinimo vertinimu.

Atlygio komiteto vertinimo lentelė

	Koef.	Balas		
		0	1	2
Ar Atlygio komitete yra nepriklausomų narių?	0,15	Ne arba mažiau nei pusė		Taip, daugiau nei pusė
Ar Atlygio komiteto pirmininkas yra nepriklausomas narys?	0,10	Ne		Taip
Ar Atlygio komitete yra vadovaujančių įmonės darbuotojų?	0,10	Taip		Ne
Ar bent vienas Atlygio komiteto narys turi žinių ir patirties atlyginimų nustatymo politikos srityje?	0,20	Ne		Taip
Ar bent vienas Atlygio komiteto narys turi darbo valdybos (stebėtojų tarybos) komitetuose patirties?	0,10	Ne	Ne, tačiau turi darbo valdybose (stebėtojų tarybose) patirties	Taip
Ar yra parengti ir patvirtinti Atlygio komiteto veiklos nuostatai?	0,05	Ne		Taip
Ar Atlygio komitetas kasmet atlieka formalizuotą savo veiklos vertinimą?	0,10	Ne		Taip
Ar Atlygio komitetas kasmet pasitvirtina metinį veiklos planą (kuriame nustatomas posėdžių grafikas, svarbiausi darbai)?	0,10	Ne	Iš dalies	Taip
Kiek Atlygio komiteto posėdžių buvo sušaukta per 202X-1 metus?	0,10	<4		≥4
<i>Mažinamas atlygio (skyrimo) komiteto balas, jei:</i>				
Atlygio komitetas veikė didžiąją 202X-1 metų dalį (nemažiau nei 10 mėn.)			-0%	
Atlygio komitetas veikė didesnę 202X-1 metų dalį (nemažiau nei 6 mėn.)			-10%	
Atlygio komitetas veikė mažesnę 202X-1 metų dalį (mažiau nei 6 mėn.)			-20%	

Audito komiteto vertinimo lentelė

	Koef.	Balas		
		0	1	2
Ar Audito komitete yra nepriklausomų narių?	0,15	Ne arba mažiau nei pusė		Taip, daugiau nei pusė
Ar Audito komiteto pirmininkas yra nepriklausomas narys?	0,10	Ne		Taip
Ar Audito komitete yra vadovaujančių įmonės darbuotojų?	0,10	Taip		Ne
Ar Audito komiteto nariai turi finansų, rizikų valdymo ar audito srities kompetencijas?	0,20	Ne	Taip, yra bent vienas toks narys	Taip, visi nariai turi patirties finansų, rizikų valdymo ar audito srityse
Ar bent vienas Audito komiteto narys turi darbo valdybos (stebėtojų tarybos) komitetuose patirties?	0,10	Ne	Ne, tačiau turi darbo valdybose (stebėtojų tarybose) patirties	Taip
Ar yra parengti ir patvirtinti Audito komiteto veiklos nuostatai?	0,05	Ne		Taip
Ar Audito komitetas kasmet atlieka formalizuotą savo veiklos vertinimą?	0,10	Ne		Taip
Ar Audito komitetas kasmet pasitvirtina metinį veiklos planą (kuriame nustatomas posėdžių grafikas, svarbiausi darbai)?	0,10	Ne	Iš dalies	Taip
Kiek Audito komiteto posėdžių buvo sušaukta per 202X-1 metus?	0,10	<4		≥4
<i>Mažinamas audito komiteto balas, jei:</i>				
Audito komitetas veikė didžiąją 202X-1 metų dalį (nemažiau nei 10 mėn.)			-0%	
Audito komitetas veikė didesnę 202X-1 metų dalį (nemažiau nei 6 mėn.)			-10%	
Audito komitetas veikė mažesnę 202X-1 metų dalį (mažiau nei 6 mėn.)			-20%	

Vertinama įmonės strateginio veiklos plano kokybė (VKC atliekamas kasmetinis vertinimas).

Kiekvieną VVĮ kasmet parengti/atnaujinti veiklos strategiją įpareigoja Nuosavybės gairės. Nuosavybės gairėse taip pat apibrėžiamos pagrindinės strateginio veiklos plano dalys. Detali strateginio veiklos plano struktūra išdėstyta Ekonomikos ir inovacijų ministerijos parengtose Strateginio planavimo ir strateginio valdymo gairėse, kurių pagrindu atliekamas strateginių planų vertinimas.

Strateginio planavimo vertinimo lentelė

	Koef	Balai		
		0	1	2
Ar įmonėje dokumentuoti principai/procedūros dėl strategijos rengimo ir atnaujinimo?	0,15	Ne	Iš dalies	Taip
Ar rengiant paskutinį įmonės strateginį veiklos planą (arba reikšmingai atnaujinant) buvo rengiama vadovų ir/ar kolegialaus organo strateginė sesija?	0,10	Ne	Iš dalies	Taip
Strateginio veiklos plano kokybė (VKC vertinimas)	0,75	Žr. Strategijos projekto vertinimo lentelę		
		-15 proc. balo	-5 proc. balo	-0 proc. balo
Kada buvo patvirtintas įmonės 202X-202Y metų strateginis veiklos planas?		Nepatvirtintas	Patvirtintas, tačiau vėliau nei sausio 15 d.	Patvirtintas iki sausio 15 d.

Į šio kriterijaus vertinimą įtraukiamas patvirtinto VVĮ strateginio veiklos plano vertinimas (jei tokio nėra – strategijos projekto vertinimas).

Strateginio veiklos plano vertinimo lentelė

Plano dalis	Koef	Vertinamos dalys
Misija ir vizija	0,05	Misija ir vizija yra aiškiai apibrėžtos ir viena kitą papildančios
Suinteresuotųjų šalių atspindėjimas strategijoje	0,10	Akcininko lūkesčių ir kitų suinteresuotųjų šalių lūkesčių atspindėjimas
SSGG apibendrinimas	0,20	SSGG veiksmų indentifikavimas, pagrįstumas ir prioretizavimas
Strateginių tikslų ir uždavinių žemėlapis	0,30	Strateginių tikslų ir uždavinių kokybė, prioretizavimas, proveržio tikslai, rodiklių matavimo kokybė

Finansinis pagrindimas ir investicijos	0,20	Finansinių prognozių išsamumas ir kokybė, investicinio plano kokybė
Rizikų vertinimas	0,05	Pagrindinių rizikų nustatymas, jų tikimybės ir poveikio įvertinimas
Bendra struktūra ir nuoseklumas	0,10	Strateginio plano nuoseklumas ir struktūra

Vertinami strategijos įgyvendinimo rezultatai (VKC atliekamas kasmetinis vertinimas) ir strategijos įgyvendinimo ir priežiūros sistema.

Šio kriterijaus vertinimas susideda iš kelių dalių:

- Strategijos įgyvendinimo priemonių vertinimo. Strategijų įgyvendinimo priežiūrą VVĮ įpareigotos vykdyti remiantis Nuosavybės gairių nuostatomis, kurios reikalauja, kad VVĮ turėtų efektyvias priežiūros sistemas. Į vertinimą taip pat įtraukiamas ir motyvacinių sistemų vertinimas (įmonės darbuotojų atlygio susiejimas su įmonės strategijos įgyvendinimu) bei kasmetinis metinių tikslų (orientuotų į strategijos įgyvendinimą) sudarymas įmonės darbuotojams.

- Strategijos įgyvendinimo rezultatų vertinimo. Vertinami VVĮ išsikeltų 202X-1 metų metinių tikslų faktiniai rezultatai (VKC atliekama VVĮ strategijų įgyvendinimo analizė). Metiniai tikslai bei uždaviniai turi atliepti tiek ilgalaikius finansinius akcininko lūkesčius (pagrindinius finansinius veiklos matavimo rodiklius), tiek specializuotus finansinius ir nefinansinius veiklos matavimo rodiklius. Nuo 2022 metų pagal

Vyriausybės patvirtintą VVĮ veiklos matavimo rodiklių koncepciją kiekvienai VVĮ privalu išsikelti po 3 ilgalaikius finansinius rodiklius, kurių pasirinkimą bei siektinas vertes 3 metų laikotarpiui vertina Valdymo koordinavimo centras bei tvirtina Vyriausybė. Tai yra ilgalaikiai pelningumo, optimalios kapitalo struktūros bei dividendų ir pelno įmokų rodikliai, kurie įtraukiami į VVĮ strateginį veiklos planą.

Taip pat papildomai VVĮ turi kas metus išsikelti ir į strateginį veiklos planą įtraukti trumpalaikius finansinius bei nefinansinius veiklos matavimo rodiklius, vadovaujantis subalansuotų rodiklių sistema, t.y. nusimatyti po 1-2 rodiklius kiekvienai iš 4 perspektyvų: vertės akcininkui, klientų lūkesčiams ir plėtrai, veiklos efektyvumui bei organizacijos tobulėjimui. Šie rodikliai privalo būti tarpusavyje suderinami tarp VVĮ, VAI bei Valdymo koordinavimo centro.

Strategijos įgyvendinimo vertinimo lentelė

Vertinimo kriterijus	Koef.
Tinkamas pagrindinių finansinių rodiklių atspindėjimas ir įgyvendinimas	0,45
Ar įgyvendintas pelningumo rodiklis?	0,25
Ar įgyvendintas optimalios kapitalo struktūros rodiklis?	0,25
Ar įgyvendintas dividendų ar pelno įmokų rodiklis?	0,25
Ar buvo nustatytos pakankamai ambicingos rodiklių siektinos vertės?	0,20
Ar tinkamai nurodytos neįgyvendinimo ir/ar ženkliaus viršijimo priežastys?	0,05
Tinkamas specializuotų finansinių ir nefinansinių rodiklių atspindėjimas ir įgyvendinimas	0,35
Ar įgyvendinti specializuoti finansiniai rodikliai?	0,35
Ar įgyvendinti specializuoti nefinansiniai rodikliai?	0,35
Ar buvo nustatytos pakankamai ambicingos rodiklių siektinos vertės?	0,25
Ar tinkamai nurodytos neįgyvendinimo ir/ar ženkliaus viršijimo priežastys?	0,05
Kiti finansiniai bei nefinansiniai tikslai ir uždaviniai	0,20
Ar buvo įgyvendinti kiti finansiniai tikslai bei uždaviniai	0,35
Ar buvo įgyvendinti kiti nefinansiniai tikslai bei uždaviniai?	0,35
Ar buvo nustatytos pakankamai ambicingos kitų tikslų bei uždavinių rodiklių siektinos vertės?	0,25
Ar tinkamai nurodytos neįgyvendinimo ir/ar ženkliaus viršijimo priežastys?	0,05

Strategijos įgyvendinimo ir priežiūros vertinimo lentelė

	Koef	Balai		
		0	1	2
Ar kasmet įmonės vadovaujantiems darbuotojams sudaromi metiniai uždavinių planai (nustatomi siektini rodikliai)?	0,10	Ne	Iš dalies	Taip
Ar įmonėje dokumentuoti principai/procedūros dėl strategijos įgyvendinimo priežiūros?	0,10	Ne	Iš dalies	Taip
Ar įmonė bent kas ketvirtį teikia ataskaitą valdybai (arba kitam organui, atsakingam už strategijos įgyvendinimo priežiūrą) apie strateginio veiklos plano įgyvendinimą?	0,05	Ne	Iš dalies	Taip
Ar už strategijos įgyvendinimą atsakingų įmonės darbuotojų atlygis yra susietas su strategijoje išsikeltais tikslais/uždaviniais (jiems yra priskirti konkretūs strategijoje esantys uždaviniai, už kurių įgyvendinimą šie asmenys yra atsakingi)?	0,15	Ne	Iš dalies	Taip
Strategijos įgyvendinimas (VKC vertinimas)	0,60	Žr. Strategijos įgyvendinimo vertinimo lentelę		

Vertinamas įmonių finansų tvarumas, įvertinant įmonės kreditingumą, likvidumą, kapitalo struktūrą bei specialiųjų įpareigojimų finansavimą.

Nuostatos dėl finansų tvarumo konkrečiame teisės akte (ar kitame dokumente), formuojančiame VVĮ veiklą, nėra įtvirtintos, tačiau Indekse remiamasi bendromis praktikomis dėl tvarių finansų, efektyviai valdomo turto ir optimalios kapitalo struktūros. Finansų tvarumo kriterijuje yra vertinamos keturios finansinės perspektyvos:

- Įmonės kreditingumas ir gebėjimas padengti turimus įsipareigojimus. Vertinimui naudojamas modifikuotas E. Altmano Z[“] rodiklis, bei penki kreditingumą matuojantys rodikliai (nuosavybė, skolos lygis, likvidumas, skolos padengimo koeficientas ir palūkanų padengimo koeficientas).
- Įmonės kapitalo struktūra (skolinto kapitalo pritraukimas). Vertinama skolinto kapitalo apimtis įmonės balanse.
- Įmonės turto optimalumas (perteklinių pinigų laikymas). Vertinama įmonės turimų pinigų ir jų ekvivalentų apimtis ir bendrojo likvidumo rodikliai.
- Specialiųjų įpareigojimų finansavimo tvarumas. Vertinama ar specialieji įpareigojimai yra tinkamai finansuojami, t. y. numatytas tvarus išlaidų kompensavimo mechanizmas.

Finansų tvarumo vertinimo lentelė

	Koeff.	Balas		
		0	1	2
E.Altmano Z [“] rodikliui priskirtas S&P reitingas	0,11	Nuo D iki B-	Nuo B iki BBB-	Nuo B iki AAA
Nuosavybės rodiklis (nuosavas kapitalas/visas turtas)	0,11	<30%		≥30%
Skolos padengimo rodiklis (fin. skola/EBITDA)	0,11	>3,5		≤3,5
Bendrojo likvidumo rodiklis (trumpalaikis turtas/trumpalaikiai įsipareigojimai)	0,11	<1	≥1	≥1,2
DSCR rodiklis (EBITDA/grąžintos paskolos)	0,05	<1,2		≥1,2
ISCR rodiklis (EBITDA/palūkanų sąnaudos)	0,05	<2,5		≥2,5
Finansinio sveto rodiklis (fin. skolos/nuosavas kapitalas)	0,21	<1%	≥1%	≥30%
Įmonės turto padengimo pinigais ir jų ekvivalentais rodiklis (pinigai/visas turtas)	0,10	>30%		≤30%
Bendrojo likvidumo rodiklis (trumpalaikis turtas/trumpalaikiai įsipareigojimai)	0,10	>4		≤4
Tvarus specialiųjų įpareigojimų finansavimas	0,05	Ne	Iš dalies	Taip

Mažinamas finansų tvarumo balas, jei:

EBITDA neigiama arba krenta tris metus iš eilės, ypač žemas likvidumo rodiklis, ISCR ar Altman Z^{''} rodiklis, ypač aukštas debt/EBITDA rodiklis

-25%

E.Altmano Z^{''} metodikos pagrindu priskiriamas įvertis nustatomas pagal šią formulę:

$$\begin{aligned}
 &= 3,25 + \left(6,57 \times \frac{\text{Apyvartinis kapitalas}_t}{\text{Turtas}_t}\right) \\
 &+ \left(3,26 \times \frac{\text{Nepaskirstytas pelnas}_t}{\text{Turtas}_t}\right) \\
 &+ \left(6,72 \times \frac{\text{Veiklos pelnas (nuostoliai)}_t}{\text{Turtas}_t}\right) \\
 &+ \left(1,05 \times \frac{\text{Nuosavas kapitalas}_t}{\text{Įsipareigojimai}_t}\right)
 \end{aligned}$$

Altman Z ^{''} rodiklis		Altman Z ^{''} rodikliui priskiriamas S&P reitingas	Kreditingumo vertinimas
Nuo (>)	Iki (≤)		
7.60	∞	AAA	Žema kreditingumo rizika
7.30	7.60	AA+	
7.00	7.30	AA	
6.85	7.00	AA-	
6.65	6.85	A+	
6.40	6.85	A	
6.25	6.40	A-	
5.85	6.25	BBB+	
5.65	5.85	BBB	
5.25	5.65	BBB-	
4.95	5.25	BB+	
4.75	4.95	BB	
4.50	4.75	BB-	
4.15	4.50	B+	
3.75	4.15	B	Aukšta kreditingumo rizika
3.20	3.75	B-	
2.50	3.20	CCC+	
1.75	2.50	CCC	
1.00	1.75	CCC-	
-∞	1.00	D	

Vertinamos rizikų valdymo praktikos įmonėje ir jos rizikų valdymo brandos lygis.

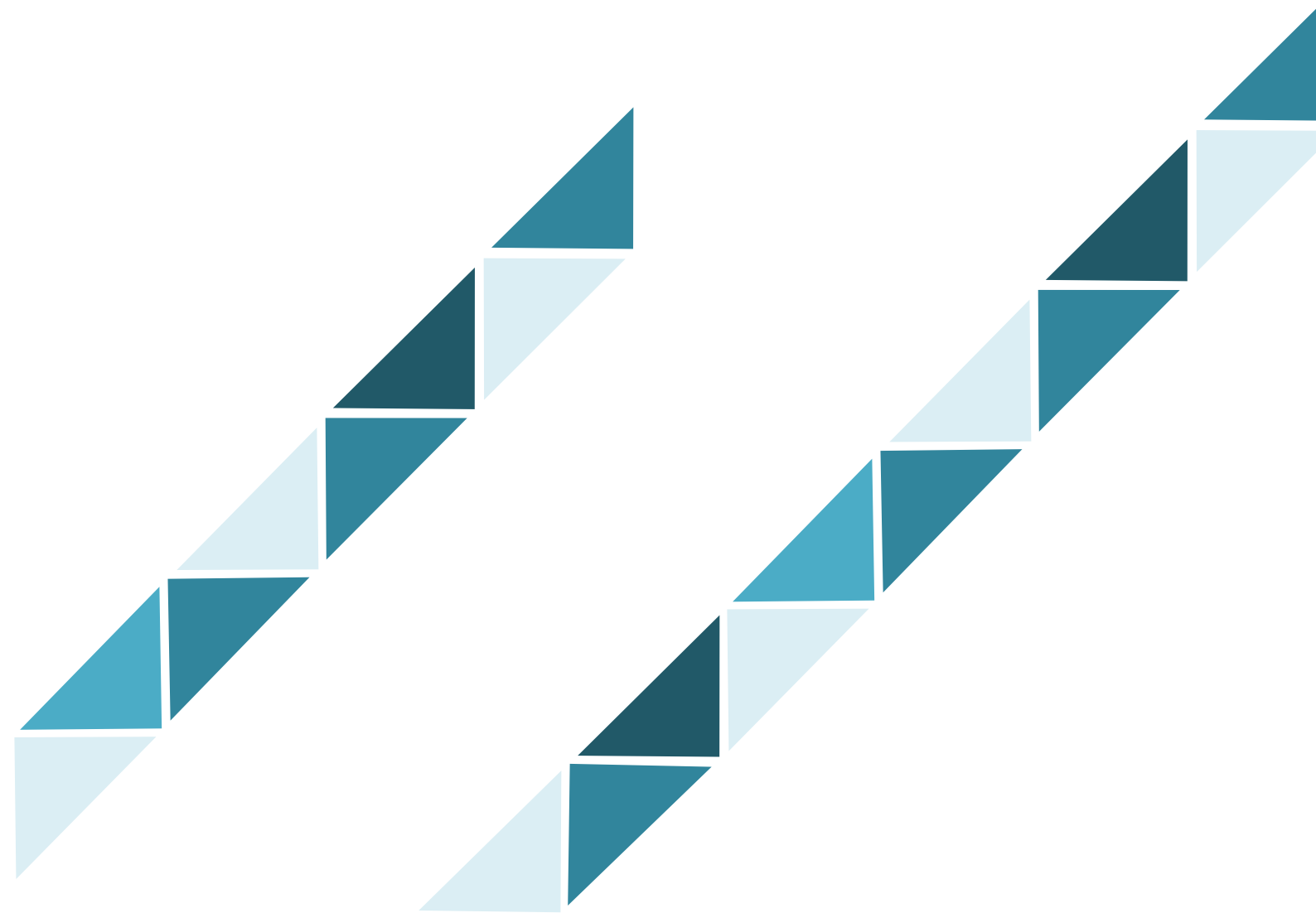
Rizikų valdymo praktikos nėra apibrėžtos teisės aktais, t. y. valstybės valdomos įmonėms nėra konkrečiai nustatyta kokios rizikų valdymo sistemos ar praktikos turėtų būti taikomos. Indekse vertinant rizikų valdymą remiamasi bendrinėmis/pasaulinėmis rizikų valdymo praktikomis. Siekiant atspindėti takoskyrą tarp didelių įmonių ir mažų bei vidutinių, reikalavimai rizikų valdyme šioms įmonėms reikšmingai skiriasi, t. y. sudarant Indeksą mažesnėms įmonėms taikomi ženkliai mažesni reikalavimai.

Rizikų valdymo vertinimo lentelė

	D	V-M	Balai		
	Koef	Koef	0	1	2
Ar įmonėje patvirtinta rizikų valdymo politika? (k)	0,05	0,15	Ne	Iš dalies	Taip
Kaip apibrėžtas įmonės rizikų apetitas ir limitai? (k)	0,05	0,025	Rizikų apetitas nėra apibrėžtas arba bendromis frazėmis	Rizikų apetitas aprašytas dokumentuose, tačiau nekonkretus arba nekvantifikuotas	Rizikų apetitas apibrėžtas pagal pagrindines rizikų kategorijas su aiškiais, kur įmanoma kiekybinėmis, ribomis
Kas tvirtina įmonės rizikų apetitą ir limitus? (k)	0,025	0,025	Rizikų apetitas nėra apibrėžtas arba bendromis frazėmis	Rizikų apetitą ir limitus tvirtina vadovybė	Rizikų apetitą ir limitus tvirtina valdyba (stebėtojų taryba)
Kaip strateginiai ir veiklos tikslai susiejami su rizikų valdymu?	0,05		Veiklos tikslai su rizikomis nesiejami	Veiklos tikslai iš dalies susieti su rizikomis	Veiklos tikslai turi priskirtas pagrindines rizikas
Ar įmonėje yra sudarytas rizikų žemėlapis/registras? (k)	0,05	0,15	Ne	Iš dalies	Taip
Kaip dažnai atnaujinamas rizikų registras? (k)	0,075	0,15	Registras neatnaujinamas arba neegzistuoja	Atnaujinamas kartą per metus	Atnaujinamas kas ketvirtį ar dažniau
Kaip identifikuojamos svarbiausios įmonės rizikos (kas dalyvauja procese)?	0,05	0,10	Rizikos neidentifikuojamos	Rizikos identifikuojamos tik vadovybės lygmenyje	Į rizikų identifikavimą įtraukiami pagrindiniai padaliniai
Ar įmonėje yra nustatyti ir stebimi KRIs (Key Risk Indicator)? (k)	0,075		KRIs nėra nustatyti	KRIs nustatyti iš dalies	KRIs yra nustatyti ir stebimi

Ar sudaromas incidentų registras/ai? (k)	0,05		Ne		Taip
Kaip sprendžiama, apie kuriuos incidentus informuoti reguliuotojus ar kitas institucijas?	0,025		Atsakingos institucijos nėra informuojamos	Atsakingos institucijos kartais informuojamos, tačiau nėra nustatyta jų informavimo procedūra	Atsakingos institucijos yra informuojamos bei yra nustatyta jų informavimo procedūra
Ar įmonėje yra atliekamas galimų neigiamų/kritinių įvykių testavimas?	0,025		Testavimas nėra atliekamas	Testavimas atliekamas iš dalies	Testavimas atliekamas reguliariai, pagal iš anksto sudarytus planus
Ar įmonėje yra paskirtas rizikų valdymo koordinatorius (CRO ar jo atitikmuo)? (k)	0,075	0,10	Ne	Iš dalies	Taip
Ar rizikų šeimininkų metiniai tikslai yra susieti su jiems priskirtų rizikų valdymu?	0,05		Ne	Iš dalies	Taip
Kaip vykdomi darbuotojų, kurie yra rizikų savininkai, periodiniai mokymai apie rizikų identifikavimą ir jų valdymo priemones? (k)	0,05	0,15	Mokymai nevykdomi	Mokymai vykdomi bet be konkretaus mokymų plano	Mokymai vykdomi, yra sudaromi konkretūs mokymų planai
Kaip dažnai valdyba (o jei suformuota - stebėtojų taryba) gauna informaciją apie esmines rizikas? (k)	0,075	0,15	Valdyba (stebėtojų taryba) apie rizikas atskirai nėra informuojama	Valdyba (stebėtojų taryba) apie rizikas informuojama (gauna ataskaitas) kartą per metus	Valdyba (stebėtojų taryba) apie rizikas informuojama (gauna ataskaitas) bent kartą per ketvirtį
Kaip stebima rizikų pokyčių dinamika laikui bėgant?	0,05		Nestebima		Stebima (yra sudaromi grafikai bei atliekamos pokyčių analizės)
Ar įmonėje yra suformuota vidaus audito tarnyba? (k)	0,075		Ne		Taip
Ar vidaus audito tarnyba tiesiogiai atskaitinga valdybai (stebėtojų tarybai), o jei sudarytas - audito komitetui?	0,025		Ne		Taip
Kaip dažnai atliekamas rizikų valdymo sistemos brandos vertinimas? (k)	0,075		Neatliekamas	Atliekamas, tačiau rečiau nei kartą per tris metus	Atliekamas, ne rečiau nei kartą per tris metus
<i>Mažinamas rizikų valdymo balas, jei:</i>					
Neįgyvendintas vienas arba du kritiniai (k) elementai	-10%	-5%			
Neįgyvendinti trys ar daugiau kritinių (k) elementų	-20%	-15%			

Kitaip nei kiti vertinami kriterijai, Rizikų valdymo kriterijus yra vertinamas kartą per tris metus. Jei tais metais, kai sudaromas Indeksas rizikų valdymas nėra vertinamas, į galutinį vertinimo balą įtraukiamas paskutinis atliktas rizikų valdymo vertinimas.

TVARUMAS

Vertinamas įmonių tvarumo valdymo procesas nuo poveikių ir rizikų tvarumo srityje nustatymo iki atsakomybių ir atsakingų asmenų priskyrimo.

Tvarumo valdymo praktikos teisės aktuose nėra detalizuotos, tačiau daugumą nuostatų galima identifikuoti remiantis Europos tvarumo atskaitomybės standartu (ETAS), kuriame yra detaliai išdėstyta ką įmonės turi viešinti, t. y. tuo pačiu ir būti įsidiegusios tvarumo valdysenoje. Siekiant atspindėti tvarumo lygį, Indekse remiamasi ir kitomis pripažintomis pasaulinėmis praktikomis, pvz., Pasaulinio atskaitingumo iniciatyvos (angl. *Global Reporting Initiative, GRI*) ir kitais standartais. Siekiant atspindėti takoskyrą tarp didelių įmonių ir mažų bei vidutinių, reikalavimai tvarumo valdyme šioms įmonėms reikšmingai skiriasi, t. y. sudarant Indeksą mažesnėms įmonėms taikomi ženkliai mažesni reikalavimai.

Tvarumo valdymo vertinimo lentelė

	D	V-M	Balai		
	Koef	Koef	0	1	2
Ar lūkesčių rašte yra aiškiai iškomunikuotas akcininko lūkestis dėl tvarios veiklos?	0,05	0,05	Ne	Iš dalies	Taip
Ar įmonė yra atlikusi aplinkosauginių, socialinių ir valdysenos poveikių analizę (pvz., reikšmingumo analizės pagalba, kurios metu identifikuojamos sritys, kurioms įmonė daro didžiausius teigiamus ir neigiamus poveikius aplinkai, visuomenei, suinteresuotosioms šalims, ekonomikai)?	0,075	0,15	Ne	Iš dalies	Taip
Ar įmonė yra nustačiusi svarbiausias suinteresuotąsias šalis?	0,025	0,05	Ne	Iš dalies	Taip
Ar įmonė atlieka suinteresuotųjų šalių įtraukimą (angl. <i>stakeholders engagement</i>) siekiant išsiaiškinti jų lūkesčius, poreikius, pastebėjimus, joms kuriamą poveikį?	0,05		Ne	Iš dalies	Taip
Ar identifiкуotos su tvarumu susijusios rizikos ir galimybės?	0,05		Ne	Iš dalies	Taip
Ar įmonėje yra nustatyta ir patvirtinta tvarumo politika?	0,05	0,10	Ne	Iš dalies	Taip
Ar įmonėje yra įdiegtos atskiros tvarkos, politikos ar vadybos standartai reikšmingoms aplinkosaugos, socialinės ir valdysenos sritims?	0,05	0,10	Ne	Iš dalies	Taip
Ar įmonėje yra nustatyti ir apibrėžti su tvarumu susiję rodikliai?	0,025	0,05	Ne	Iš dalies	Taip

Ar įmonėje yra nustatyti duomenų surinkimo principai ir nustatytos metodologijos tvarumo rodiklių matavimui?	0,025		Ne	Iš dalies	Taip
Ar įmonė matuoja ŠESD (šiltnamio efektą sukeliančios dujos) pagal pirmą ir antrą lygį?	0,025	0,05	Ne	Iš dalies	Taip
Ar įmonė matuoja ŠESD (šiltnamio efektą sukeliančios dujos) pagal trečią lygį?	0,025		Ne	Iš dalies	Taip
Ar įmonėje išsikeliami su tvarumu susiję tikslai (parengti diegimo dokumentai)?	0,10	0,15	Ne	Iš dalies	Taip
Ar su tvarumu susijusiems strateginiams tikslams yra numatyti veiksmų planai?	0,05	0,05	Ne	Iš dalies	Taip
Ar įmonė yra išsikėlusį su klimato kaitos mažinimu susijusius tikslus/rodiklius?	0,05		Ne	Iš dalies	Taip
Ar įmonėje tvarumo srities klausimai yra priskirti konkrečiai pareigybei?	0,05	0,10	Ne	Iš dalies	Taip
Ar už tvarumą atsakingi asmenys turi atitinkamas, su tvarumu susijusias, kompetencijas?	0,05		Ne	Iš dalies	Taip
Ar valdyba (o jei sudaryta - stebėtojų taryba) aktyviai įsitraukia į su tvarumu susijusius klausimus ir organizuoja atskiras sesijas tvarumo klausimams aptarti?	0,025	0,075	Ne	Iš dalies	Taip
Ar kolegialiaame organe yra narių, turinčių su tvarumu susijusias kompetencijas?	0,025		Ne	Iš dalies	Taip
Ar įmonės direktoriaus kintamojo atlygio dalis yra susieta su tvarumo rodikliais?	0,05	0,075	Ne	Iš dalies	Taip
Ar tvarumo valdymas yra vertinamas nepriklausomų trečiųjų šalių (neskaitant VKC) (pvz. ECOVADIS, GRESB, kt.)?	0,05		Ne	Iš dalies	Taip
Ar įmonėje yra atlikta vertės gradinės analizė (aprašyta ir struktūruota vertės gradinė ir identifikuoti svarbiausi poveikiai joje)?	0,025		Ne	Iš dalies	Taip
Ar įmonė yra pasitvirtinusi tiekėjų etikos kodeksą?	0,025		Ne	Iš dalies	Taip

Ar tiekėjai yra supažindinami su įmonėje taikomomis tvarumo politikomis, tvarkomis ar reikalavimais tiekėjams?	0,025		Ne	Iš dalies	Taip
Ar įmonėje yra taikoma klientų pažinimo procedūra (angl. Know Your Customer, KYC)?	0,025		Ne	Iš dalies	Taip

Kitaip nei kiti vertinami kriterijai, Tvarumo valdymo kriterijus yra vertinamas kartą per tris metus. Jei tais metais, kai sudaromas Indeksas tvarumo valdymas nėra vertinamas, į galutinį vertinimo balą įtraukiamas paskutinis atliktas tvarumo valdymo vertinimas.

Vertinamas įmonių tvarumo ataskaitų išsamumas ir atitiktis pasaulinėms atskaitingumo praktikoms.

Tvarumo ataskaitų turinį detalai apibrėžia LR įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatymas, kuris remiasi Europinėmis direktyvomis. Tvarumo ataskaitos rengimas yra/bus privalomas ypač didelėms VVĮ, tuo tarpu remiantis Skaidrumo gairių nuostatomis, yra rekomenduojama atskleisti informaciją, susijusią su aplinkosauga, socialiniais, personalo, žmogaus teisių, kovos su korupcija klausimais ir likusioms VVĮ, todėl tvarumo ataskaitos vertinamos visoms VVĮ, skiriasi tik vertinimo apimtis. Mažesnėms įmonėms taikomi mažesni reikalavimai.

Šių metų Indekse dėl pokyčių europinėse direktyvose tvarumo ataskaitos vertinimas skiriasi didelėms listinguojamoms įmonėms, kurių darbuotojų skaičius didesnis nei 500, ir likusioms VVĮ.

Tvarumo ataskaitos vertinimo lentelė didelėms listinguojamoms VVĮ

	Kategorija	
	Didelė	Vidutinė ir maža
Tvarumo valdymas	0,10	0,05
Tvarumo funkcijos vieta ir atskaitingumas organizacinėje struktūroje	0,17	-
Visoms reikšmingoms temoms parengtos susijusios politikos	0,17	-
Visoms reikšmingoms temoms numatyti rizikų ir neigiamų poveikių valdymo būdai	0,17	1,00
Organizacijos verslo modelis ir kaip jis susijęs su vertės grandine	0,17	-
Organizacijos vadovės (-o) atlygis susietas su tvarumo strategija/tikslais/rodikliais	0,17	-
Paskatų sistemos, siūlomos su tvarumo klausimais susijusiems įmonės vadovams, valdymo ir priežiūros organų nariams	0,17	-
Suinteresuotos šalys	0,10	0,05
Nustatytos svarbiausios suinteresuotosios šalys	0,20	1,00
Suinteresuotųjų šalių įtraukimo tikslas ir procesas	0,20	-
Suinteresuotųjų šalių lūkesčiai	0,20	-
Suinteresuotųjų šalių lūkesčių integracija į tvarumo strategiją	0,20	-
Tolesni suinteresuotųjų šalių įtraukimo veiksmai	0,20	-
Reikšmingumo vertinimas	0,20	0,25
Organizacijos vertės grandinė	0,10	-
Identifikuoti poveikiai	0,25	0,40
Identifikuotos rizikos ir galimybės	0,15	-
Nustatytos reikšmingos temos	0,15	0,20
Dvejopo reikšmingumo vertinimo procesas, metodas, rezultatai	0,25	0,40
Į dvejopo reikšmingumo vertinimo procesą įtrauktos pagrindinės suinteresuotosios šalys	0,10	-
Tikslai/rodikliai	0,20	0,25
Reikšmingoms temoms suformuluoti tikslai	0,30	0,35
Metodika (principai), kuria remiantis buvo nustatyti tikslai	0,15	-

Nustatyti tikslai yra suderinti su reikšmingomis globaliomis ar regioninėmis strategijomis (pvz. Paryžiaus susitarimu, ES teisės aktais)	0,15	-
Reikšmingoms temoms nustatyti pamatuojami rodikliai	0,20	0,35
Išsamiai pagrįsta, jei neįgyvendinti tikslai	0,20	0,30
Ataskaitos kokybės principai	0,15	0,20
Tikslumas	0,15	0,15
Duomenys pagrįsti patikimais šaltiniais, skaičiavimais	1,00	1,00
Balansas	0,15	0,15
Pateikiami tiek teigiami, tiek neigiami organizacijos veiklos aspektai	1,00	1,00
Aiškumas	0,25	0,25
Informacija pateikta suprantamai, be perteklinės techninės kalbos, nepaaiškinto žargonų, trumpinių	0,33	0,33
Ataskaitoje naudojami vizualiniai elementai (lentelės, grafikai)	0,33	0,33
Ataskaitos struktūra sudaryta aiškiai (išskirta ir sugrupuota svarbi informacija)	0,33	0,33
Palyginamumas	0,30	0,30
Pateikiami duomenys yra palyginami su ankstesniais laikotarpiais	0,33	0,33
Duomenys pateikti ataskaitoje yra naujausi ir aktualūs	0,33	0,33
Paiškinamos rodiklių pokyčių tendencijos ir priežastys	0,33	0,33
Išsamumas	0,15	0,15
Pateiktos informacijos pakanka išsamiai įvertinti organizacijos veiklų aspektus ir jų poveikį visose tvarumo srityse	1,00	1,00
Taksonomijos atskleidimas	0,05	-
Struktūra	0,20	0,20

Tvarumo ataskaitos vertinimo lentelė likusioms VVJ

	Kategorija	
	Didelė	Vidutinė ir maža
Aplinka/valdymas	0,30	0,20
Suinteresuotos šalys	0,20	-
Taikomos politikos	0,20	-
Pagrindiniai poveikiai	0,20	0,50
Rizikų įvertinimas	0,20	-
Tikslai/rodikliai	0,20	0,50
Priemonės/rezultatai	0,40	0,65
Aplinkosauga	0,30	0,30*
Vykdomos iniciatyvos	0,40	0,40*
Rodikliai	0,60	0,60*
Socialiniai	0,40	0,40
Personalas	0,60	0,60
Vykdomos iniciatyvos	0,40	0,40
Rodikliai	0,60	0,60
Kita (bendruomenės, vertės grandinės darbuotojai, vartotojai)	0,40	0,40*
Vykdomos iniciatyvos	0,40	0,40*
Rodikliai	0,60	0,60*
Antikorupcija	0,30	0,30

Vykdomos iniciatyvos	0,40	0,40
Rodikliai	0,60	0,60
Struktūra	0,15	0,15
Tarptautinių atskaitomybės standartų taikymas	0,15	-

*gali būti nevykdoma, tačiau turi būti atskleista ir pagrįsta kodėl nevykdoma

Vertinamos įmonės taikomos korupcijos prevencijos praktikos įmonės veikloje.

Korupcijos prevencija yra tiesiai susijusi su Indekse vertinamu Tvarumo valdymo kriterijumi, tačiau dėl savo svarbos VVĮ, iškelta į atskirą Tvarumo dimensijos kriterijų.

Korupcijos prevencijos principai kyla iš LR korupcijos prevencijos įstatymo nuostatų (taikomi bendriniai reikalavimai, nesietini tik su VVĮ). Vertinant korupcijos prevenciją remiamasi Specialiųjų tyrimų tarnybos išleistu Antikorupcijos vadovu verslui ir Antikorupcinės aplinkos viešajame sektoriuje kūrimo ir įgyvendinimo vadovu, kadangi VVĮ savo esme gali apimti tiek privačiam verslui, tiek ir viešajam sektoriui taikomus principus.

Korupcijos prevencijos kriterijus susideda iš šešių sričių vertinimo:

- Antikorupcinės kultūros ir švietimo sritis;
- Korupcijos pasireiškimo tikimybės (KPT) nustatymo sritis;
- Pranešimo kanalų ir pranešėjų apsaugos sritis;
- Privačių interesų deklaravimo sritis;
- Kovos su korupcija užsienyje sritis;
- Tarptautinių sankcijų taikymo sritis.

Korupcijos prevencijos vertinimo lentelė

	Kategorija		
	Didelė	Vidutinė	Maža ir I. maža
Antikorupcinė kultūra ir švietimas	0,15	0,25	0,30
Ar įmonėje yra patvirtinta korupcijos prevencijos politika (arba nustatyti pagrindiniai principai)?	0,15	0,15	0,15
Ar įmonėje patvirtintas Etikos kodeksas?	0,10	0,10	0,05
Ar periodiškai organizuojamas visų įmonės darbuotojų antikorupcinis švietimas bei sudaromi mokymų planai?	0,20	0,20	0,20
Ar šiuo metu įmonės darbuotojai yra supažindinti su įmonėje taikoma antikorupcine politika (principais)?	0,15	0,15	0,20
Ar paskirtas asmuo ar padalinys, atsakingas už antikorupcinį informavimą, antikorupcinio švietimo organizavimą?	0,10	0,10	0,10
Ar kasmet vykdomas už korupcijos prevenciją atsakingų asmenų kvalifikacijos kėlimas antikorupcinėje srityje?	0,10	0,10	0,15

Ar įmonės interneto svetainėje yra atskira skiltis, skirta korupcijos prevencijai, bei ši skiltis yra kasmet peržiūrima ir pagal poreikį atnaujinama?	0,10	0,15	0,15
Ar įmonėje vykdomas įmonės darbuotojų tolerancijos korupcijai tyrimas/apklausa?	0,10	0,05	
Korupcinių rizikų valdymas	0,25	0,20	0,15
Ar įmonė turi pasirengusi korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą detalizuojančią tvarką, kurioje apibrėžti identifikavimo, vertinimo procesai, terminai ir atsakingi asmenys?	0,15	0,05	0,05
Ar korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymui atlikti yra paskirtas kompetentingas asmuo (sudarytas padalinys, darbo grupės ar komisijos)?	0,20	0,20	0,20
Ar kasmet atliekamas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas didžiausią korupcijos tikimybę turinčiose veiklos srityse?	0,15	0,20	0,20
Ar įmonėje sudarytas korupcijos pasireiškimo rizikų žemėlapis (rizikų registras), kuriame nustatytos su korupcija susijusios rizikos, jų mastas, pasireiškimo tikimybė, tolerancijos ribos ir atsako priemonės (arba parengtas bendras įmonės rizikų žemėlapis, kuriame išskirtos ir su korupcija susijusios rizikos) bei ar jis kasmet peržiūrimas?	0,15	0,15	0,15
Ar įmonėje yra nustatytos priemonės (veiksmai) su korupcija susijusioms rizikoms valdyti (sumažinti)?	0,20	0,30	0,30
Ar įmonėje periodiškai atliekamas korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimo auditas (stebėseną)?	0,15	0,10	0,10
Pranešimų kanalų valdymas	0,20	0,25	0,25
Ar įmonėje yra nustatyta ir patvirtinta tvarka dėl informacijos apie pažeidimus nagrinėjimo?	0,20	0,15	0,15
Ar įmonės interneto svetainėje yra nurodyta, kur galima pranešti apie pastebėtus korupcijos atvejus?	0,15	0,15	0,15
Ar įmonėje yra įdiegti ir funkcionuoja vidaus informacijos apie pažeidimus teikimo kanalai (įskaitant ir valstybei atstovaujančios institucijos įdiegtus vidaus informacijos apie pažeidimus kanalus)?	0,15	0,15	0,15
Ar įmonės darbuotojai supažindinti su įmonėje esančiomis galimybėmis (praktikomis, tvarkomis) pranešti apie pastebėtus korupcijos atvejus?	0,15	0,15	0,20
Ar vidaus informacijos apie pažeidimus teikimo kanaluose nurodyta, kaip bus saugoma informacija, susijusi su pranešėjo tapatybe, kas atsakingas už šio kanalo priežiūrą, gauna ir tvarko juo gautą informaciją bei koku būdu bus teikiamas grįžtamasis ryšys asmenims, pateikusiems informaciją?	0,10	0,15	0,15
Ar paskirtas kompetentingas asmuo ar padalinys, atsakingas už informacijos gavimo kanalų priežiūrą (jei įmonėje įdiegti valstybei atstovaujančios institucijos vidaus kanalai, gali būti vertinami šių institucijų atsakingi asmenys)?	0,15	0,15	0,15
Ar įmonėje yra taikomos motyvacinės priemonės, skatinančios darbuotojus pranešti apie korupcinio pobūdžio ar kitus pažeidimus?	0,10	0,10	0,05
Privačių interesų valdymas	0,20	0,20	0,20

Ar įmonėje patvirtinta privačių interesų derinimo ir nusišalinimo tvarka?	0,15	0,10	0,10
Ar įmonėje yra sudarytas sąrašas pareigybių, kurias užimantys asmenys privalo deklaruoti privačius interesus?	0,05	0,05	0,05
Ar yra paskirtas kompetentingas asmuo, atsakingas už privačių interesų derinimo tvarkos įgyvendinimo priežiūrą?	0,15	0,15	0,15
Ar įmonėje tikrinama, ar įmonės darbuotojai, privalantys deklaruoti interesus, tinkamai ir laiku deklaravo galimus interesų konfliktus?	0,15	0,30	0,30
Ar įmonės vadovas ir struktūrinių padalinių vadovai sistemingai supažindinami su pavaldžių asmenų privačių interesų deklaracijų turiniu bei galimais interesų konfliktais?	0,15	0,20	0,20
Ar per paskutinius metus įstaigoje buvo užregistruotų nusišalinimų dėl interesų konfliktų (arba formalizuotai (dokumentuotai) nagrinėti potencialūs konfliktai, kurie nebūtinai pasitvirtino)?	0,15		
Ar įmonėje patvirtinta dovanų teikimo ir priėmimo politika?	0,10	0,10	0,10
Ar dovanos, gautos įstaigoje, yra registruojamos, įvertinamos ir apskaitomos (yra sudarytas dovanų registras)?	0,05	0,05	0,05
Ar įstaigos darbuotojams ne rečiau kaip kartą į metus organizuojami mokymai apie interesų konfliktus bei kaip juos tinkamai valdyti?	0,05	0,05	0,05
Kova su korupcija užsienyje	0,10		
Ar yra patvirtintos gairės, politika, skirtos kyšininkavimo prevencijai užsienyje (arba numatyti principai)?	0,30		
Ar yra vidaus kontrolės priemonės, procedūros ar programos, skirtos nustatyti ir užkirsti kelią kyšininkavimui iš užsienio?	0,20		
Ar buvo nustatyta kyšininkavimo atvejų (tarp įmonės partnerių, klientų, tiekėjų) užsienyje?	0,15		
Ar vyksta mokymai dėl kyšininkavimo prevencijos užsienyje?	0,15		
Ar vertinamos rizikos dėl kyšininkavimo užsienyje?	0,20		
Tarptautinių sankcijų taikymas	0,10	0,10	0,10
Ar yra nustatyta tarptautinių sankcijų taikymo politika?	0,15	0,10	0,10

Ar yra paskirtas už tarptautinių sankcijų įgyvendinimą atsakingas asmuo?	0,15	0,15	0,15
Ar įmonėje yra atliekamas tarptautinių sankcijų rizikų vertinimas?	0,20	0,20	0,20
Ar įmonėje yra nustatyta deramo veiklos partnerių/klientų patikrinimo procedūra?	0,25	0,30	0,30
Ar buvo per praėjusius metus sustabdytas/neįvykdytas sandoris dėl tarptautinių sankcijų taikymo?	0,15	0,15	0,15
Ar įmonėje yra nustatyta valdymo organų informavimo sistema, leidžianti laiku informuoti ir esant poreikiui priimti sprendimus dėl tarptautinių sankcijų įgyvendinimo?	0,10	0,10	0,10

AKCININKO VEIKSMAI

Vertinama akcininko lūkesčių (Lūkesčių rašto) sudarymo ir taikymo praktikos.

Nuosavybės gairės įpareigoja kiekvieną VAI parengti raštą dėl valstybės lūkesčių (Lūkesčių raštą), kurių parengimą detalizuoja Valstybei atstovaujančios institucijos rašto dėl valstybės siekiamų tikslų valstybės valdomoje įmonėje ir keliamų lūkesčių valstybės valdomai įmonei nustatymo rengimo rekomendacijos (Lūkesčių gairės). Nuosavybės gairėse taip pat numatyta, kad Lūkesčių raštas privalo būti suderintas su VKC.

Akcininko lūkesčių vertinimo lentelė

	Koeff	Balai		
		0	1	2
Ar per paskutinius 4 metus įmonei buvo pateiktas patvirtintas raštas dėl valstybės lūkesčių (lūkesčių raštas)?	0,15	Ne	Iš dalies	Taip
Ar paskutinis įmonei pateiktas lūkesčių raštas prieš tai buvo suderintas su VKC?	0,30	Ne	Iš dalies	Taip
Ar šiuo metu galiojantis lūkesčių raštas yra aktualus ir atitinka valstybės (valstybei atstovaujančios institucijos) komunikuojamus lūkesčius ar verslo aplinką?	0,30	Ne	Iš dalies	Taip
Ar valstybei atstovaujanti institucija reguliariai (bent kartą per metus) ir formalizuotai prašo pateikti informaciją apie lūkesčių rašte esančių lūkesčių įgyvendinimą?	0,25	Ne	Iš dalies	Taip

Vertinama kolegialaus priežiūros ar valdymo organo sudėtis ir jos subalansuotumas: nepriklausomų narių, įmonės darbuotojų, valstybės tarnautojų, ūkio sektoriaus, kuriame veikia įmonė, politiką formuojančių ir politinio pasitikėjimo tarnautojų skaičius.

Nepriklausomumo reikalavimus VVJ KO suformuoja LR Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme ir Atrankos gairėse esančios nuostatos. Šios nuostatos nustato reikalavimą, kad bent ½ KO narių atitiktų nepriklausomumo kriterijus bei draudžia sektoriaus politiką, kurioje veikia VVJ, formuojančių tarnautojų bei politinio pasitikėjimo tarnautojų buvimą KO nariais. Taip pat keliamas reikalavimas, kad kolegialiaame organe būtų bent vienas valstybės tarnautojas. Nepriklausomumo kriterijaus vertinimas papildytas ir tarptautine gerąja praktika KO pirmininku skirti nepriklausomą narį.

Sudėties vertinimo lentelė

	D	V-M	Balai		
	Koef	Koef	0	1	2
Ar įmonės valdyboje (stebėtojų taryboje) dalyvauja nepriklausomi nariai?	0,32	0,38	Ne, nedalyvauja	Taip, dalyvauja, bet sudaro mažiau nei 1/2 visų narių	Taip, dalyvauja ir sudaro 1/2 ar daugiau visų narių
<i>Jeį nepriklausomų narių nėra, sekantis klausimas vertinamas 0 balų</i>					
Ar yra nepriklausomų narių, kurie yra susiję tarpusavyje dėl to, kad jie darbo santykiais yra susiję su ta pačia darboviete arba eina kolegialaus organo ar komiteto nario pareigas tame pačiame juridiniame asmenyje?	0,10	0,10	Taip		Ne
Ar valdybos (stebėtojų tarybos) pirmininku paskirtas nepriklausomas narys?	0,10	0,10	Ne arba pirmininkas nepaskirtas		Taip
Ar valdyboje (stebėtojų taryboje) yra narių, kurie yra įmonės darbuotojai (išskyrus darbuotojų atstovus)?	0,11	0,11	Taip		Ne
Ar valdyboje (stebėtojų taryboje) yra narių, kurie yra valstybės atstovai?	0,11	0,11	Ne		Taip
Ar valdyboje (stebėtojų taryboje) yra narių, kurie dalyvauja ūkio sektoriaus, kuriame veikia įmonė, politikos formavime?	0,10	0,10	Taip	Iš dalies	Ne
Ar valdyboje (stebėtojų taryboje) yra valstybės politikų arba politinio pasitikėjimo valstybės tarnautojų (viceministrų, patarėjų ir kt.)?	0,10	0,10	Taip		Ne
Lyčių lygybės rodiklis (mažiau atstovaujamos lyties procentas įmonės vadovybėje)	0,06		<33%		≥33%

Mažinamas kriterijaus bendras balas, jei:

<p>Valdyba (stebėtojų taryba) didžiąją 202X-1 metų dalį atitiko Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme nustatytus nepriklausomumo ir depolitizuotumo kriterijus, taip pat buvo užtikrintas veiklos tęstinumas</p>	<p>-0%</p>
<p>Valdyba (stebėtojų taryba) 202X-1 metais iš dalies neatitiko Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme nustatytų nepriklausomumo ir depolitizuotumo kriterijų arba tęstinumas užtikrintas tik iš dalies</p>	<p>-15%</p>
<p>Valdyba (stebėtojų taryba) 202X-1 metais reikšmingai neatitiko Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme nustatytų nepriklausomumo ir depolitizuotumo kriterijų arba tęstinumas nebuvo užtikrintas</p>	<p>-25%</p>

Vertinama kolegialaus organo kompetencijos ir atskiros individualių KO narių kompetencijos.

Esminių kompetencijų kolegialiam organui (strateginio valdymo, finansų ir ūkio šakos, kurioje veikia įmonė) poreikis nustatytas Atrankos gairėse. Šios kompetencijos vertinamos tik KO lygmeniu, t. y. vertinama ar bent vienas KO narys turi atitinkamą kompetenciją (kiti KO nariai atitinkamos kompetencijos gali neturėti). Taip pat atsižvelgiant į EBPO gaires valstybės valdomoms įmonėms vertinama ar didelių įmonių KO yra narių turinčių kompetencijų tvarumo srityje.

Atsižvelgiant į kolegialiam organui keliamus lūkesčius ir darbo pobūdį, papildomai vertinama, ar dauguma KO narių individualiai turi patirties trijose srityse: vadovaujamo darbo patirtis (įmonės vadovo arba artima patirtis), bazinės finansų valdymo žinios bei darbo KO patirtis.

Kompetencijos vertinimo lentelė

	D	V-M	Balai		
	Koef	Koef	0	1	2
Ar valdyboje (stebėtojų taryboje) yra narių, turinčių kompetenciją strateginio planavimo ir valdymo srityje (bent 3 metų atitinkama patirtis)?	0,10	0,125	Ne	Iš dalies	Taip
Ar valdyboje (stebėtojų taryboje) yra narių, turinčių kompetenciją finansų srityje (finansų valdymo, finansų analizės ar audito) (bent 3 metų atitinkama patirtis)?	0,10	0,125	Ne	Iš dalies	Taip
Ar valdyboje (stebėtojų taryboje) yra narių, turinčių kompetenciją ūkio, kurioje veikia valstybės valdoma įmonė, šakoje (bent 3 metų atitinkama patirtis)?	0,15	0,15	Ne	Iš dalies	Taip
Ar valdyboje (stebėtojų taryboje) yra narių, turinčių kompetenciją tvarumo klausimų srityje (bent 3 metų atitinkama patirtis)?	0,10		Ne	Iš dalies	Taip
Ar valdybos (stebėtojų tarybos) nariai turi vadovaujamo darbo patirties panašaus (arba didesnio) dydžio įmonėje/įstaigoje (bent 3 metų patirtis)?	0,15	0,15	Ne	Taip, tokios patirties turi mažiau nei 1/2 visų narių	Taip, tokios patirties turi 1/2 arba daugiau visų narių
Ar valdybos (stebėtojų tarybos) nariai turi finansų valdymo/analizės/audito ar atitinkamas žinias/patirtį?	0,125	0,15	Ne	Taip, tokios patirties turi mažiau nei 1/2 visų narių	Taip, tokios patirties turi 1/2 arba daugiau visų narių
Ar valdybos (stebėtojų tarybos) nariai turi bent 2 metų darbo valdyboje ar stebėtojų taryboje patirtį (arba atitinkamą specializuotą valdybos nario išsilavinimą)?	0,125	0,15	Ne	Taip, tokios patirties turi mažiau nei 1/2 visų narių	Taip, tokios patirties turi 1/2 arba daugiau visų narių
Ar nors vienas valstybę atstovaujantis narys turi vadovaujamo darbo įmonėje ar darbo kolegialiaame priežiūros ar valdymo organe patirties (bent 3 metų patirtis)?	0,15	0,15	Ne	Iš dalies	Taip

Mažinamas kriterijaus bendras balas, jei:

Valdyba (stebėtojų taryba) turi visas būtinas kompetencijas				-0%
Valdyba (stebėtojų taryba) neturi bent vienos iš būtinų (vertinamų) kompetencijų				-15%

Šiame kriterijuje, VKC sprendimu, gali būti suteikiami papildomi tarpiniai vertinimo balai 0,5 (atitinkama kompetencija yra, tačiau labai silpna) ir 1,5 (atitinkama kompetencija pakankamai stipri, tačiau yra trūkumų).

Vertinant kompetencijas papildomai atsižvelgiama, ar KO nario patirtys įgytos dirbant privačiame sektoriuje, kurios, remiantis EBPO principais, laikomos tinkamesnėmis darbui VVJ kolegialiuose organuose.

Jei KO narys įgijo kompetenciją dirbant atstovaujiamame VVJ kolegialiaame organe, tokia kompetencija vertinama kaip tinkama tik iš dalies.

Vertinamos atrankos procedūros į VVJ kolegialų organą.

Detalias VVJ kolegialių organų atrankos procedūras suformuoja Atrankos gairės, kurių pagrindu remiasi Indekso Atrankos kriterijus. Visos VVJ atrankos turi vykdyti viešai pagal nustatytas procedūras. Taip pat šis kriterijus sustiprintas pasaulinėje praktikoje taikomais principais:

- Identifikuoti ir apibrėžti kolegialiam organui reikalingas kompetencijas – sudaryti kompetencijų matricą bei integruoti ją į atrankos procesą;
- Įvykusios atrankos rezultatus (atranką laimėjusius asmenis) pavišinti lengvai pasiekiamais komunikacijos kanalais.

Atrankos vertinimo lentelė

	Koef	Balai		
		0	1	2
Ar yra sudaryta įmonės valdybai (stebėtojų tarybai) reikalingų kompetencijų matrica (sąrašas)?	0,15	Ne	Sudaryta netinkama/sudaryta, bet nepaskelbta	Taip
Ar kandidatų į nepriklausomus valdybos (stebėtojų tarybos) narius atrankai buvo skelbtas viešas konkursas?	0,05	Ne		Taip
Ar kandidatams į nepriklausomus narius buvo sudarytas ir atrankos skelbime nurodytas būtinųjų ir pageidautinų kompetencijų sąrašas (arba kompetencijų matrica)?	0,15	Ne		Taip
Ar vykdant valstybės tarnautojų ar kitų (nelaikomų nepriklausomais nariais) asmenų atranką, šiems asmenims buvo nustatyti bendrieji ir specialieji reikalavimai (kvalifikaciniai kriterijai)?	0,05	Ne		Taip
Ar nustatant kompetencijos reikalavimus valstybės tarnautojams ar kitiems KO nariams, kurie nelaikomi nepriklausomais nariais, jie buvo suderinti su Valdymo koordinavimo centru?	0,10	Ne		Taip
Ar vykdant nepriklausomų narių atranką buvo naudojamosi vadovų paieškos/atrankos agentūros paslaugomis?	0,10	Ne		Taip
Ar prieš skiriant (siūlant) atranką laimėjusius kandidatus buvo kreiptasi į teisėsaugos (kontrolės) ir kitas institucijas, kad šios pateiktų turimą informaciją apie kandidatus?	0,15	Ne	Iš dalies	Taip
Ar nors vienas atranką į nepriklausomus narius laimėjęs (atrankos komisijos sprendimu) kandidatas valstybei atstovaujančios institucijos sprendimu buvo nepaskirtas valdybos (stebėtojų tarybos) nariu?	0,15		Taip arba atitinkama atrankos komisija nebuvo sudaryta	Ne
Ar viešais kanalais (įmonės, valstybei atstovaujančios institucijos internetiniai puslapiai ar kt.) buvo išviešinta informacija apie naujai paskirtus (atranką laimėjusius) valdybos (stebėtojų tarybos) narius?	0,10	Ne	Iš dalies	Taip

Mažinamas kriterijaus bendras balas, jei:

Atranka (paskyrimas) į valdybą (stebėtojų tarybą) vykdyta laikantis Atrankos gairių (Nutarimo Nr. 631) nuostatų	-0%
Atranka (paskyrimas) į valdybą (stebėtojų tarybą) vykdyta iš dalies laikantis Atrankos gairių (Nutarimo Nr. 631) nuostatų	-10%
Atranka (paskyrimas) į valdybą (stebėtojų tarybą) vykdyta reikšmingai pažeidžiant (nesilaikant) Atrankos gairių (Nutarimo Nr. 631) nuostatas	-25%

Vertinama ar KO turi pagrindines šiems organams priskiriamas kompetencijas.

KO funkcijų kriterijus remiasi EBPO ir Pasaulio banko išdėstytais principais, kurie teigia, kad kolegialūs organai, nepaisant įmonės teisinės formos (ypač jei įmonė veikia komerciniais pagrindais), turi turėti pagrindines tokiems organams priskiriamas funkcijas/kompetencijas. Jei valstybės valdoma bendrovė laikosi LR akcinių bendrovių įstatyme išdėstytų nuostatų, ji šiame kriterijuje automatiškai surenka maksimalų įvertinimą. Tuo tarpu VĮ, kurios valdybos funkcijas riboja atskiras LR valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymas, maksimalaus įvertinimo gauti negali. Taip yra todėl, kad VĮ valdysenos principai neatitinka gerosios valdysenos principų, nes apriboja valdybos, kaip aukščiausio kolegialaus organo, funkcijas.

Remiantis LR akcinių bendrovių įstatymo nuostatomis, į Funkcijų kriterijų taip pat įtrauktas valdybai priskirtų priežiūros funkcijų vertinimas. Pagal Nuosavybės gaires, valdybai privalo būti priskirtos priežiūros funkcijos, jei įmonė priskiriama viešojo intereso įmonėms arba priskiriama nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbioms įmonėms (ši nuostata taikoma tik valstybės valdomoms bendrovėms).

Funkcijų vertinimo lentelė

	Koeff	Balai		
		0	1	2
Ar valdybos funkcijoms priklauso įmonės vadovo skyrimas ir atšaukimas, darbo užmokesčio ir kitų darbo sutarties sąlygų nustatymas (stebėtojų tarybos - valdybos narių skyrimas ir atšaukimas)?	0,25	Ne	Ne, tačiau atsižvelgiama į valdybos rekomendacijas/pastabas	Taip
Ar valdybos (stebėtojų tarybos) funkcijoms priklauso įmonės veiklos strategijos tvirtinimas?	0,25	Ne	Ne, tačiau atsižvelgiama į valdybos rekomendacijas/pastabas	Taip
Ar valdybos (stebėtojų tarybos) funkcijoms priklauso įmonės strategijos įgyvendinimo priežiūra?	0,25	Ne	Iš dalies	Taip
<i>Vertinama, tik jei bendrovė yra priskirta viešojo intereso įmonėms arba priskirta nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbioms VVĮ bei joje nesudaryta stebėtojų taryba.</i>				
Ar valdybai (jei nesudaroma stebėtojų taryba) priskirtos priežiūros funkcijos (remiantis Akcinių bendrovių įstatymo 34 straipsnio 11 dalimi)?	0,25	Ne	Iš dalies	Taip

Vertinami kolegialiaus organo atlygio principai ir faktiniai dydžiai.

KO narių atlygio dydžius ir kitas su atlygiu susijusias sutartines nuostatas išsamiai reguliuoja Atlygio valstybės valdomų įmonių ir savivaldybių valdomų įmonių kolegialių organų nariams mokėjimo tvarkos aprašas. Jame yra apibrėžta taikoma atlygio sistema (fiksuta) bei numatyti atlygio rėžiai, VĮ valdybos nariui ne daugiau nei 1/5 įmonės vadovo vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio, VVB KO nariui ne mažiau nei 1/4 įmonės vadovo vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio ir nedaugiau kaip bendrovės vadovo vidutinis mėnesinis darbo užmokestis. VVB KO pirmininkui rekomenduojama, kad atlygis siektų ne mažiau nei 1/3 įmonės vadovo vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio. Papildomai remiantis tarptautinėmis praktikomis, laikoma, kad tinkama praktika jei pirmininko atlygis yra 1,5-2,5 karto didesnis nei paprasto KO nario.

Atlygio vertinimo lentelė

	Koef.	Balas		
		0	1	2
Kokia atlygio sistema taikoma valdybos (stebėtojų tarybos) nariams?	0,11	Kita	Mišri	Fiksuta
Koks valdybos (stebėtojų tarybos) pirmininko atlygio dydžio santykis nuo įmonės vadovo atlygio?	0,21	<15% >60%	>15%	>30%
Koks valdybos (stebėtojų tarybos) narių atlygio dydžio santykis nuo įmonės vadovo atlygio?	0,21	<10% >40%	>10%	>20%
Koks valdybos (stebėtojų tarybos) pirmininko atlygio dydžio santykis nuo valdybos (stebėtojų tarybos) nario?	0,21	<1,1	≥1,1...<1,5 >2,5	1,5≤...≤2,5
Ar su visais valdybos (stebėtojų tarybos) nariais pasirašytos veiklos sutartys?	0,11	Sutartys nesudarytos	Sutartys sudarytos tik su dalimi narių	Sutartys sudarytos su visais nariais
Ar visi valdybos (stebėtojų tarybos) nariai turi civilinės atsakomybės draudimą?	0,15	Nedraudžiami	Draudžiami tik dalis narių	Draudžiami visi nariai
<i>Mažinamas atlygio balas, jei:</i>				
Laikomasi Atlygio valstybės valdomų įmonių ir savivaldybių valdomų įmonių kolegialių organų nariams mokėjimo tvarkos aprašo nuostatų			-0%	
Nesilaikoma Atlygio valstybės valdomų įmonių ir savivaldybių valdomų įmonių kolegialių organų nariams mokėjimo tvarkos aprašo nuostatų			-25%	

Vertinamos VVĮ vykdomų specialiųjų įpareigojimų vykdymo praktikos, už kurias atsakingas akcininkas.

Specialieji įpareigojimai – tai VVĮ vykdomos funkcijos, kurių įmonė nesiimtų vykdyti komerciniais pagrindais (arba tai darytų už didesnę kainą nei yra nustatyta) ir kurias įmonėms pavesta vykdyti Valstybės sprendimu. Specialiųjų įpareigojimų kriterijus sudarytas remiantis Ekonomikos ir inovacijų ministerijos parengtomis Valstybės valdomų įmonių specialiųjų įpareigojimų nustatymo ir informacijos pateikimo rekomendacijomis, kurios nustato pagrindinius specialiųjų įpareigojimų identifikavimo ir apskaitymo principus.

Indekse specialiųjų įpareigojimų vertinimas, už kurį atsakingas akcininkas, sudaromas iš trijų dalių:

- Specialiųjų įpareigojimų identifikavimo ir priskyrimo vertinimas;
- Specialiųjų įpareigojimų KPIs nustatymo vertinimas;
- Specialiųjų įpareigojimų finansavimo vertinimas.

Specialiųjų įpareigojimų vertinimo lentelė

Specialieji įpareigojimai	Koef	Balai			
		0	1	1,5	2
Specialiųjų įpareigojimų identifikavimas ir priskyrimas	0,10	Ne	Iš dalies		Taip
KPIs nustatymas visiems vykdomiems specialiesiems įpareigojimams	0,30	Ne	Iš dalies		Taip
Specialiųjų įpareigojimų finansavimas	0,60	Nekompensuojama (sąnaudos nepadengiamos arba padengiamos iš komercinės veiklos)	Padengiama tik dalis sąnaudų	Padengiamos visos sąnaudos, tačiau nėra numatytos (negalimos) jokios pelno maržos	Padengiamos visos sąnaudos bei yra numatytos pelno maržos, leidžiančios įmonei užsidirbti

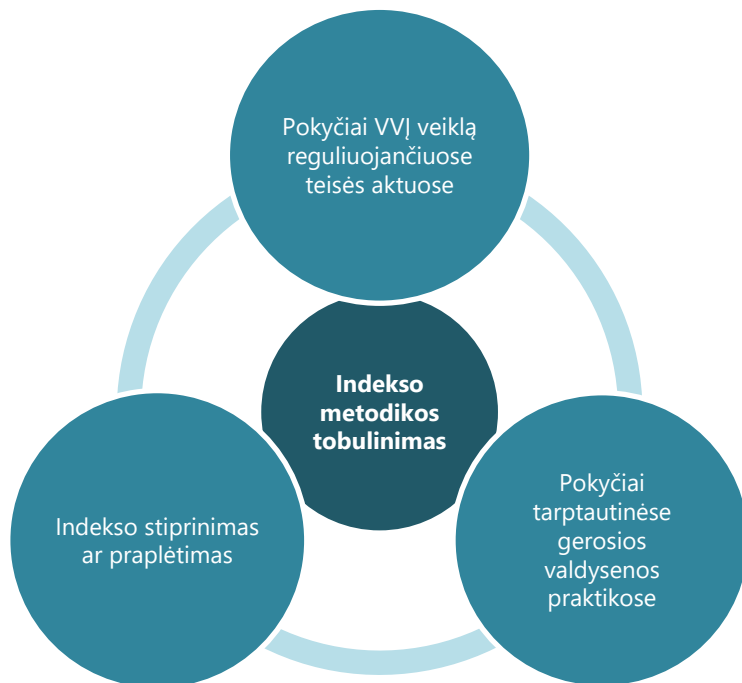
Jei įmonė specialiųjų įpareigojimų nevykdo, šis kriterijus yra nevertinamas (žr. skyrių Vertinimo sistema).

INDEKSO ATNAUJINIMAS

VVĮ gerosios valdysenos indeksas kasmet yra peržiūrimas ir, esant poreikiui, tikslinamas. Indekso pasikeitimai galimi dėl šių priežasčių:

- Pasikeitę VVĮ veiklą reguliuojantys teisės aktai;
- Pasikeitusios tarptautinės gerosios valdysenos praktikos;
- Indekso stiprinimas/praplėtimas, siekiant, tiksliau įvertinti atitiktį gerajai valdysenai.

Keičiant Indekso metodiką galimi atvejai, kai VVĮ ar VAI gali nespėti sureaguoti į metodikos pokyčius, kadangi įdiegti kai kurias valdysenos praktikas užtrunka ilgesnį laiko tarpą. Tačiau atnaujinant Indekso metodiką laikomasi principo, kad Indekse vertinamos praktikos turėtų būti žinomos ir diegiamos nepaisant to ar jos įtrauktos į Indekso metodiką, ar ne (Indeksas tiesiogiai valdysenos praktikų neformuoja, o tik atspindi jų įgyvendinimo kokybę).

Indekse atliekamas VVĮ gerosios valdysenos vertinimas, įprastai, remiasi 202X-1 metais galiojusiais teisės aktais. Dėl šios priežasties gali susidaryti atvejai, kai Indekse naudojama metodika neatitinka šiuo metu teisės aktuose įtvirtintų galiojančių nuostatų.

Indekso metodikoje nurodytos nuostatos gali neatitikti šiuo metu teisės aktuose esančių nuostatų, kadangi VVĮ vertinamas atliekamas remiantis teisės aktais, kurie buvo aktualūs vertinimo laikotarpiu.

Einamųjų metų Indekso metodikos pakeitimai pateikiami Priede 2.

PRIEDAI

PRIEDAS 1. PAGRINDINIAI VVĮ VALDYSENĄ FORMUOJANTYS DOKUMENTAI	63
PRIEDAS 2 . PASIKEITIMAI 2025/26 METŲ INDEKSO METODIKOJE	65
PRIEDAS 3. DUKTERINIŲ ĮMONIŲ VALDYSENOS VERTINIMO STRUKTŪRA	66

PRIEDAS 1

Pagrindiniai VVĮ valdyseną formuojantys teisės aktai ir kiti dokumentai

Įstatymai:

- **LR Akcinių bendrovių įstatymas**
>>> <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.106080/asr>
- **LR Finansinių ataskaitų audito ir kitų užtikrinimo paslaugų įstatymas**
>>> <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.83535/asr>
- **LR Įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatymas**
>>> <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/f06cb9b2338c11efb121d2fe3a0eff27/asr>
- **LR Labdaros ir paramos įstatymas**
>>> <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.5483/asr>
- **LR Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymas**
>>> <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.29FB2C8807FE/asr>
- **LR Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas**
>>> <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.D5496D69DF98/asr>

Nutarimai:

- **Kandidatų į valstybės įmonės ar savivaldybės įmonės, valstybės ar savivaldybės valdomos bendrovės ar jos dukterinės bendrovės kolegialų priežiūros ar valdymo organą atrankos aprašas (Atrankos gairės)**
>>> <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/0bf2e080199b11e58569be21ff080a8c/asr>
- **Reikalavimų audito komitetams, audito komitetus sudarančių įmonės organų ir audito komitetų sudėties aprašas**
>>> <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/110b2b10453411e78ff8eec6d7a8f58e/asr>
- **Valstybės įmonių ir savivaldybės įmonių valdybų narių atlygio skyrimo tvarkos aprašas**
>>> <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/6871b640788e11e5b7eba10a9b5a9c5f>
- **Valstybės turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse tvarkos aprašas (Nuosavybės gairės)**
>>> <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.6AF226769DB2/asr>
- **Nutarimas dėl valstybės valdomų įmonių siektinų pagrindinių finansinių veiklos rodiklių 2022–2024 metų laikotarpiu patvirtinimo**
>>> <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/5931e3c0d6b111ec8d9390588bf2de65>
- **Nutarimas dėl valstybės valdomų įmonių vadovų darbo užmokesčio**
>>> <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.AF454CDF6788/asr>
- **Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašas (Skaidrumo gairės)**
>>> <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.F4AB9539E95E/asr>

Įsakymai:

- Valstybei atstovaujančios institucijos rašto dėl valstybės siekiamų tikslų valstybės valdomoje įmonėje ir keliamų lūkesčių valstybės valdomai įmonei turinio reikalavimų ir rengimo tvarkos aprašas
>>> https://governance.lt/wp-content/uploads/2022/09/pokytis_dukterines_kpi.pdf
- Valstybės valdomų įmonių, jų dukterinių bendrovių ir savivaldybių valdomų įmonių specialiųjų įpareigojimų nustatymo ir informacijos pateikimo rekomendacijos
>>> <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/909896d0723111e3bd0ecaffd80c672a/asr>

Gairės:

- EBPO Valstybės valdomų įmonių valdymo gairės, 2024
(angl. *OECD Guidelines on Corporate Governance of State-Owned Enterprises, 2024*)
>>> https://governance.lt/wp-content/uploads/2024/11/OECD-Guidlines-on-Corporate-Governance-of-State-owned-Enterprises_2024.pdf
- Kolegialių organų atrankos vykdymo gairės
>>> https://governance.lt/wp-content/uploads/2024/10/KO_atrankos_vykdyimo_gaires_2023_11.pdf
- Kolegialių organų veiklos vertinimo gairės
>>> https://governance.lt/wp-content/uploads/2020/01/Kolegialiu-organu-veiklos-vertinimo-gaires_.pdf
- NASDAQ Vilnius listinguojamų bendrovių valdysenos kodeksas
>>> https://www.nasdaqbaltic.com/files/vilnius/teisesaktai/Nasdaq_Vilnius_bendroviu_valdysenos_kodeksas_galioja_nuo_2019_01_15.pdf
- Strateginio planavimo ir strateginio valdymo gairės
>>> https://governance.lt/wp-content/uploads/2019/03/Strateginio_planavimo_ir_strateginio_valdymo_gaires.pdf
- Valdybos savo veiklos vertinimo gairės
>>> https://governance.lt/wp-content/uploads/2018/09/Valdybos_savo_veiklos_vertinimo_gairs.pdf

PRIEDAS 2

Pakeitimai 2025/26 metų Indekso metodikoje

Žemiau pateikiami reikšmingesni 2025/26 metų Indekso metodikoje atlikti pakeitimai.

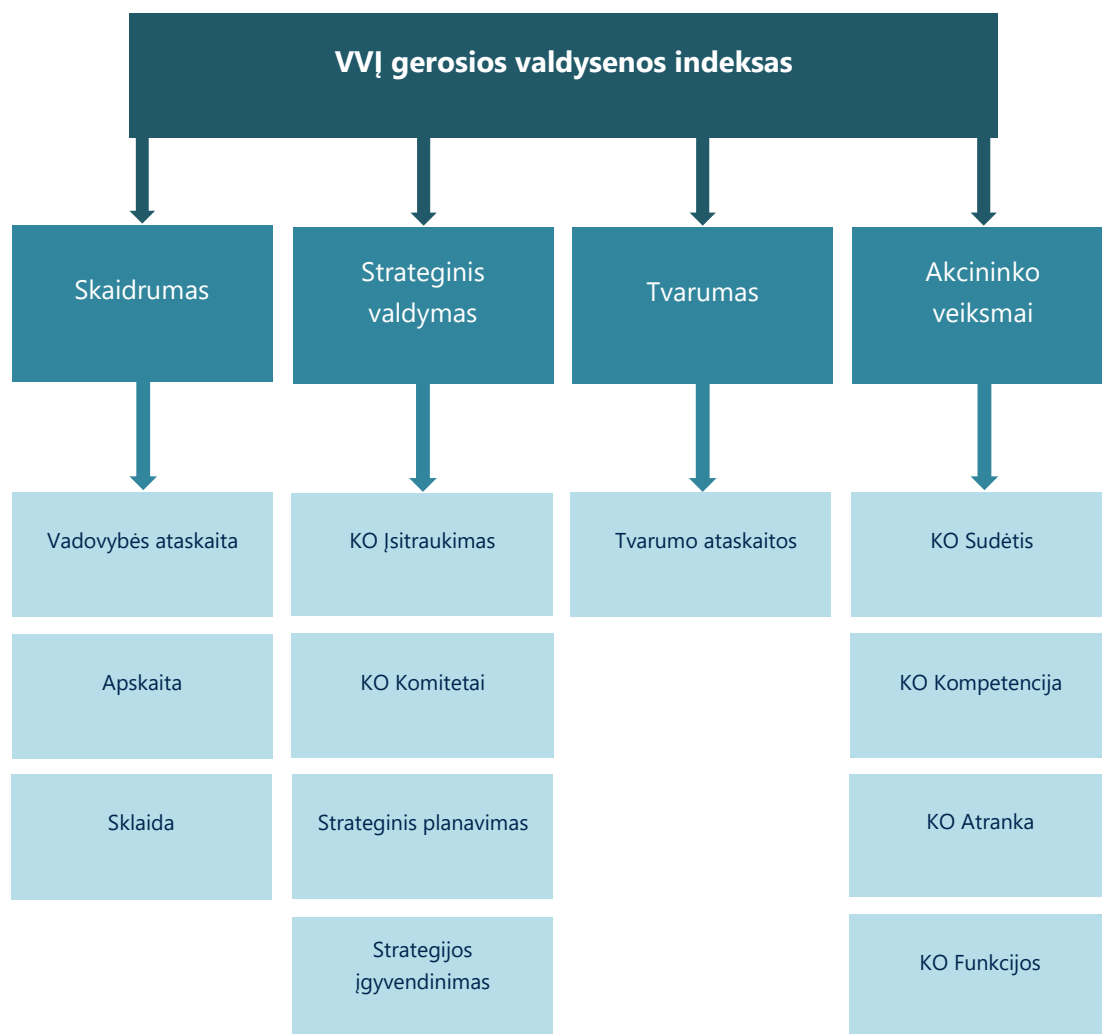
Skaidrumas	
Sk.I	Vadovybės ataskaita <ul style="list-style-type: none"> Įtraukiamas lyčių lygybės informacijos (lyčių lygybės procentas valdymo ir priežiūros organuose ir priemonės šiam rodikliui pasiekti) atskleidimas (tik didelėms įmonėms).
Strateginis valdymas	
SV.I	KO įsitraukimas <ul style="list-style-type: none"> KO veiklos tęstinumo ir nepertraukiamumo vertinimo perkėlimas prie KO sudėties kriterijaus.
SV.V	Finansų tvarumas <ul style="list-style-type: none"> Įtrauktas skolos padengimo (DSCR) rodiklio vertinimas.
SV.VI	Rizikų valdymas <ul style="list-style-type: none"> Suformuotas naujas rizikų valdymo kriterijus (vertinamas kartą į tris metus).
Tvarumas	
TV.II	Tvarumo ataskaita <ul style="list-style-type: none"> Atsisakoma taksonomijos atskleidimo įmonėms, kurioms ji nėra privaloma atskleisti.
Akcininko veiksmai	
AV.I	Akcininko lūkesčiai <ul style="list-style-type: none"> Pašalintas akcininko lūkesčių laiško suderinimo su valdyba vertinimas.
AV.II	KO sudėtis <ul style="list-style-type: none"> Įtrauktas lyčių lygybės vertinimas. Iš KO įsitraukimo kriterijaus perkeltas KO veiklos tęstinumo ir nepertraukiamumo vertinimas.

Be aukščiau nurodytų pakeitimų atlikti ir kiti smulkesni pakeitimai, kurie nėra detalizuojami pokyčių lentelėje.

PRIEDAS 3

Dukterinių įmonių valdysenos vertinimo struktūra

Dukterinių bendrovių vertinimai sudaromi laikantys tų pačių principų ir metodikos, kaip ir VVĮ, tačiau skiriasi vertinimo apimtis ir struktūra. Į vertinimą nėra įtraukiamos tokios praktikos, kurios dukterinėms bendrovėms nėra formalizuotos VVĮ valdysenos politikoje arba nėra aktualios dėl buvimo grupės struktūroje. Taip pat dėl dukterinių bendrovių integracijos į VVĮ struktūras, į vertinimą yra įtraukiama dalis grupės (patronuojančios bendrovės) valdysenos praktikų. Žemiau pateikiama dukterinių bendrovių valdysenos vertinimo struktūra bei esminiai skirtumai nuo VVĮ valdysenos vertinimo.

Esminiai skirtumai nuo VVĮ valdysenos vertinimo

Skaidrumas

Vadovybės ataskaita	<ul style="list-style-type: none"> Mažoms ir labai mažoms įmonėms nevertinama.
Specialieji įpareigojimai	<ul style="list-style-type: none"> Kriterijus nevertinamas.

Strateginis valdymas

KO įsitraukimas	<ul style="list-style-type: none"> Nevertinama KO ir akcininkų reguliarių susitikimų vykdymo praktika. Nevertinama ar atliekamas išorinis KO vertinimas. Taikomas žemesnis reikalavimas KO posėdžių skaičiui per metus – ne mažiau nei 6.
KO komitetai	<ul style="list-style-type: none"> Gali būti vertinamas patarimojantis įmonėje suformuotas komitetas (jei jo veikla apima ir dukterinės įmonės veiklą).
Strateginis planavimas	<ul style="list-style-type: none"> Nevertinamos strateginių sesijų rengimo praktikos.
Strategijos įgyvendinimas	<ul style="list-style-type: none"> Nevertinama strategijos įgyvendinimo ataskaita.
Finansų tvarumas	<ul style="list-style-type: none"> Kriterijus nevertinamas.
Rizikų valdymas	<ul style="list-style-type: none"> Kriterijus nevertinamas.

Tvarumas

Tvarumo valdymas	<ul style="list-style-type: none"> Kriterijus nevertinamas.
Tvarumo ataskaita	<ul style="list-style-type: none"> Kriterijus vertinamas tik listinguojamoms bendrovėms, kurioms privaloma rengti tvarumo ataskaitą.
Korupcijos prevencija	<ul style="list-style-type: none"> Kriterijus nevertinamas.

Akcininko veiksmai

Akcininko lūkesčiai	<ul style="list-style-type: none"> Kriterijus nevertinamas.
KO nepriklausomas/sudėtis	<ul style="list-style-type: none"> Taikomas reikalavimas, kad nepriklausomi nariai sudarytų ne mažiau nei 1/3 visų narių. Nevertinama ar KO sudėtyje yra valstybės atstovų. KO pirmininku gali būti ne tik nepriklausomas narys, bet ir patarimojantis bendrovės atstovas.
KO kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> Nevertinama ar KO turi tvarumo srities kompetenciją. Nevertinama ar valstybės atstovai turi vadovaujamo darbo patirties.
KO atlygis	<ul style="list-style-type: none"> Kriterijus nevertinamas.
Specialieji įpareigojimai	<ul style="list-style-type: none"> Kriterijus nevertinamas.

Į dukterinių įmonių vertinimą gali būti įtraukiamos ir patarimojantis VVĮ taikomos valdysenos praktikos, jei atitinkamos praktikos taikomos grupės mastu ir dukterinė įmonių jų laikosi. Pavyzdžiui, jei Audito komitetas yra suformuotas grupės mastu ir jo funkcijos apima ir veiksmus dukterinėse įmonėse, tuomet Komitetų kriterijuje gali būti įvertintas patarimojantis VVĮ sudarytas Audito komitetas.

VKC sprendimu, vertinant individualias dukterines VVĮ, galimos ir kitos išimtys iš bendros vertinimo metodikos.

Viešoji įstaiga Valdymo koordinavimo centras

Žalgirio g. 92, LT-09303 Vilnius, Lietuva

Tel. +370 620 73679, el. p. info@governance.lt
